

ADIMAS
ni PLAUKU,
ikus ant galvos?
raif
ip lagydyt ligas?
ka ir randa
galva paeilka
esigydyt. Jeigu
ska, o bus iselq-
ko plaukai sten-
ryduoles nesun-
ljokite parasyti
ne cento. Tur-
avoniq nuo žmo-
k pas:
.8th st.
Brooklyn, N.Y.

antai.
JĖ, keliau-
St. Easton, Pa.
US
l., Pittsburg, Pa.
AS
e. Scranton, Pa.
d St., Baltimore,
S
Worcester, Mass.
US
ew Haven, Conn

ik už
5c.
is laikrodėlis
kia slųst
is, 500 bus
go. Mēs no-
u geriausiai
tai jūs dabar
ant bargo.
ančiu adresu:
atch Co.
es st.
N.Y

uopos, kad visi
nio (August),
q reikalų apta-
, nes kitą gal
g yra prisiūsti
riedermė užsi-
zevičius.
Drągam, kad
irė 25 d. Liepos,
mylėjo apšvie-
Te buna velio-

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtnyčia Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALIŠTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 31. Philadelphia, Pa., 5 d. Rugpjūcio (August), 1910 m. Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J.B. S.	Svarba didesnė, negu manyta.....	373
P.Kovas	Socijaldemokratų mokslo pamatai.....	374
Birmantaitė	Pinigai.....	375
Kietis	Tautiečiai, mylėkite tautą.....	376
Baltrušaitis	Patrijotiška meškerė.....	378
	New Yorko Liaudies mokyklos įstatai.....	374
	Kronika iš darbininkiško judėjimo.....	379

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

A-tis	Ligonė.....	380
Panendrės Bitininkas	Plunksnos mėginimai.....	381
	Biblijografija.....	382
	KORESPONDENCIJOS.....	381
	SAŠUNGOS REIKALAI.....	383

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.

Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikabinas, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVĄJA MINTI" per istieus metus; telp-pat gaus dovanai garstiją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. Ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJAI) iš kurios išmokė anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vietik 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisijūs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Dnodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sveitintaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

THE JUNGLE „Raistaq“ dar galima gauti, prisijunčiant VIENĄ DOLERĮ.

Jubilejinei atviri laiškai ir laiškam popiera «Kova po Žalgiriu», Naujai atspausdinta su gražiais paveikslais ir tinkančioms kariškoms dainelėms, 2 už 5c., tuzinas už 25c., 100 už \$1.00, daugiau imant da pigiau. Reiklaudami rašikit «Kovos» administracijai.

Garsinkitės "KOVOJE"

NAUJA SPAUSTUVĖ

Įrengėme taip puikiai ir su naujais pagerinimais, kad joje atliekame darbiai, greitai ir už prieinamą kainą įvairių įvairiausių spaudos darbų: konstitucijas, tikietus, prog. mus teatrąms ir baliams, visokius ap. garsinimus, knygas ir tt. Spalvuotas darbas yra musu specialiumu. Norintieji turėti rūpestingai atliktą spaudos darbą kaip iš dalies, taip ir kalbos pusės, kreipkitės ypatingai ar laišku siuo adresu:

J. ILGAUDAS & P. GARMUS
1613 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Atsilymk savosenas skolas

Už 50c mėš prisijūsime jums 22 [kopiruotus] laiškus vieną knygąje. Jie duos jums progą atlymti senel uavilktas skolas tikrais pinigais. Jei jūs norite atlymt savo pinigus, ką jums skolingi, siųskit 50 centų šiandie sekandiu adresu: Federal Collection Company PHILADELPHIA, PENNA.

Gerl dantys yra neatbutinal reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai. Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka Nedėliomis 9 iki 1 vak.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATA	
in all parts of the World		visose dalyse svietio	
One year	\$2.00	Vienleims metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleims mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVOS" Spauštuvė spaudinam visokius spaudos darbus. Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekandiu ant-rašu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Pranešimas.

Šiomi pranešame, jog jau išėjo iš spados LSS. išleidimas N. 11 «Darbininko Sveikata», pagal daktarą A. Kats'ą, paršė P. Norkus. Talpina savyja naudingus pamokinimus ir protingus pa-tarimus, dėlei užlaikymo sveikatos darbininkui žmogui.

Todėl ją ir patariame kiekvienam darbininkui perskaitytyt, prekė 10 centų. Norintieji tą knygutę apturēt, prisijūs kite «Kovos» administracijai, krasos ženkleis 10 c., nurodydami savo antrašą, o tuoj jum bus prisiūsta minėta knygelė.

Pranešimas.

Kuopos kuriuos reikalavote čarterių ir iki šiam laikui da ne-apturėjote, tad pranešu, jog tuom tarpu vienas narys pasirašymo ant čarterių, (D-gas V. Šlekys) yra išvaževias ant vakacijų, su-gryž gal už poros savaitių, tuomet jusų reikalavimai bus išpildyti. Todėl draugai da pakentėkite truputi.

«Kovos» Administracija.

Susirinkimas

Draugai! Išitėmykit, kad LSS. 52 kuopos mėnesinis susirinkimas atsibus August 4, 1910. Ketvergo vakare, prasidės lygiai nuo 8 val. Rand School 112 East 19th St. New York, City.

Todėl draugai, pildydami savo pareigas privalot žėdnas atsi-lankyt susirinkiman.

P. Sinkus, sekr.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukilimą liaudies prieš caris ką valdžią. Paveikalo didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klases revoliucijoniškas mintis. Norintieji turėt šį paveikslą kreiptis į "Kovos" Administraciją.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas retėželis su globu, broliškai sveikinantis dvi rankos arba su švyturiu ir socialistiškų parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausuoti—25c; daugiau imantiems nuleidžiamas nuošimtis. Reikalaudami sluskit pinigų krasos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administracija.

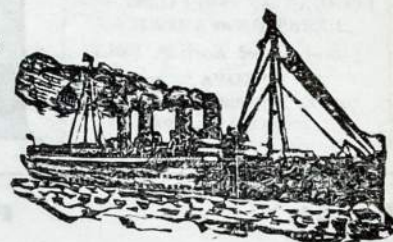
Į Skaitytojus.

Gerbemieji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisijūsti užmokestį atnaujinimui idant nesu situokdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

"KOVOS" Agentai.

J. RUDMINAS
Kazuno Aptlekoj, Shenandoah, Pa

J. VISOCKIS
8139 Vincinuas Road, Chicago, Ill

FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill

J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.

J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa

J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.

SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.

P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.

V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.

F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.

J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.

M. GELGOTA.
1212 Buttonwood Philad, Pa.

K. ARMINAS.
Box 7 Willamston, Pa.

J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Exeter, N. H.

A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.

A. UNGURAITIS.
120 Grand, St. Brooklyn, N. Y.

A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.

J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

M. K. ŽVINGILAS.
18 Foley st. Bristol, Conn

DR. HARTMANN

UŽPRAŠO SERGANČIUS, SAKYDAMAS:

ATEIKITE ARBA PARAŠYKITE PAS MANE, AŠ IŠGYDYSIU; todėl, kad esu senas daktaras, pažinstu visokias ligas ir teip pat gyduoles, kurios gali gerhusiai pagelbėti **Vyrams ir Moterims**, nes daug ligonių perleidžiu ir už tai turiu didelį patyrimą, geriau negu kokis kitas daktaras, garsiamjam New Yorke. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti, o sveikus mokyti, kaip užlaikyti sveikatą; todėl, kad be sveikatos žmogus yra nelaimingas, nes geriausias išganymas ir dangus turintis—gera sveikata. Aš daugiausia išgydau sergančių ir daugiau už kitus gaunu laiškų padėkavonių su pasveikusiu paveikslais; iš daugumos nors keletą čion patalpinu.

A. VOLČIK, iš Matheson, Canada, Ont. Išgydytas nuo galvos skaudėjimo ir kurtumo.

MARĖ ZLATA, 577 Gibson st., Yongs-town, O. Išgydyta nuo skausmų vidurių ir moteriškų ligos silpnųjų.

GEO. SUNES, box 112, W. Pittsburg, Pa. Išgydytas nuo romatizmo, ir vidurių slogos ir kitų.

GUODOTAS DR. HARTMANN! Neteipseniai kaip es naudojau Jų gydyles, tai nuo jų greitai pasvelkau, nors buvau sirgęs ilgą laiką, o kaip po operacijai hospitalė gelėjau, tad jaučiausi blogiau. Jersey City ten daktarai nustojo buvo vilties mane išgydyti; bet Jūs darodėte, kad ne teisybė, išgydydami mane! Už tai širdingai dėkavoju Jums. VALNTINAS BERGOVIČIUS, 380 Henderson st., Jersey City, N. J.

Todėl čia kalba žmonės, ką aš jiems padariau, per tai ir tau galiu teip padaryti. Rodos, kad geresnių darodymų negalima reikalauti!

SERGĖKIS nuo meškerės knygutės vadinamos „Vadovu į sv.“ nes yra tai teisingai „VADOVAS Į LIGĄ“, kurią siulu, tą brudą, suviliojimo INSTITUTAS.

Kad jautiesi nesveiku, tai netrotyk laiko, nesendink ligos, jei nori but išgydytu, tai kreipkis prie manęs, kurie gali ateiti ar atvažiuoti, tai užprašomi į mano ofisą asabiškai, o toliau gyvenanti parašykite lietuviškai kas kenkia, ant ko jautiesi nesveikas,

atsišankusius apsiimu išgydyti:

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą, širdies inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsi o, sunkaus kvėpavimo, slogų ir nušilpnėjusius vyrus. Didelio enpykimo, dyspepsijos, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų ligų. Telp pat MOTERŲ: skausmingų mėnesėnų, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; neatbūti kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsiimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsienėjusias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsisauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk taip mokti ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, laztirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujaisio lazdardimo, o apiturdai sveikata, be skirtumo kaip toli gyvenat. Aprasant ligą, klausiant rodos NUO DAKTARO, visada adresuoti ant mano vardo taip:

DR. F. HARTMANN,

218 East 14th St.

New York City, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 isz ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po p. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakaraš Panedėl. ir 1'ėtn. nuo 7-8.

SVARBA DIDESNE, NEGU MANYTA.

SOCIJALISTŲ PARTIJOS propagandoj Jungtinėse Valstybėse ikišiol mažai paisyta ant socialistiškos politikos valsčiuose, ypač beveik jokios reikšmės nematyta socialistų municipališkoj (miestų) politikoj. Labiau žiūrėta tik į platesnius, negu valsčių bei miestų politiką, socialistų programoj pastatytus reikalavimus, nes minėtieji, arba taip pasakius, šios dienos reikalavimai laikyta už taip menkos svarbos, kad dėl jų nė neverta eikvoti energiją, kuri reikalinga igijimui labiau principijališkų bei abelnų socialistiškų postulatų.

Tečiaus miesto Milwaukee's socialistų politika atidarė socialistams akis ir parodė svarbą socialistiškios politikos valsčiuose ir būtinumą miestų apviešpatavimo per socialistus. Neatkreipimas atydos į tą taip svarbų gyvenimo klausimą per ilgą laiką, šiandien socialistiškioj laikraštijoje likosi beveik kasdieniniu reikalavimu, kurį apkalbama iš visu pusių ir peikiama socialistų veiksmą, kad net ikišiol nieko svarbesnio neveikta toj linkmėj, kad visai nesiinteresuota valsčių ar miestų valdymu. Ir to fakto negalima užginčyti, kad vaisiai Milwaukee's socialistų laimėjimo yra gražūs ir dangreikiškiant visam socialistiškam judėjimui Jungtinėse Valstybėse, kadangi socialistų šeiminkavimas tame mieste verčia net priešų laikraštiją nenoroms agituoti už socialistus. Štai prieš neseniai kapitalistiškame dienraštyje «Chicago American» skaitėme sekantį minėto dienraščio redaktorių pažvalgų išreiškimą: «Stebėtinai dalykas, kad miestas Milwaukee noriai žengia priekyn. Mūsų tyrinėjimas atidengia nustebinančius faktus, kad net turtingiausiai ir iškungiausiai žmonės visiškai užganėdinti iš socialistų laimėjimo — nežiūrint, kad balsavo priešai juos. Tie žmonės apreiškia ir pripažįsta, kad, kiek gal iširti, miesto valdyba pateko į rankas dorų žmonių, kuomet pirma ji buvo rankose latrų, piktdarių, plėšikų. Išrinktieji socialistai nemano apie ką kitą, kaip tik apie reformas, paremtas įstatymdavyste, o įstatymdavystė idant remtųsi reikalavimais didžiūmos.

«Tas naujas majoras Seidel'is paduoda sumanymą, kad miestas Milwaukee privalo pats interesuoties lokacija pinigų į žemės realybę, o nauda iš to privalo būti atiduota piliečiams. Jis mano, kad miestas privalo pirkti žemę, steigti ir taisyti gatves, pardavinėti žemę (lotus) fabrikoms ir privatiškiems namams statyti ir užlaikyti miestui pelną, sunaudojant jį dēlei naujų gatvių padarymo bei ištaisymo ir pagerinimo.

«Ar gi tas yra blogu dalyku? — klausia «Chicago American» savo skaitytojų. — Žinome, kas yra šiandien dideliuose miestuose Amerikoje. Miestas atidaro naujas gatves, gyventojai tampa apkrauti naštomis mokesčių, kad apdengti lėšas; žmonės tur mokėti, o gauja politikierių naudojasi iš to, ateityje visą pelną užgriebdama į savo kišenių».

Istikrųjų socializmo priešų tokias teisybės išreiškimas atmerkia akis aptemdintiems daug greičiau negu socialistiškai laikraščiai, kurie prie nesusipratėlių neprileidžiami, ir kurių anie neapkenčia.

Dabar vėl republikoniškas dienraštis «Milwaukee Journal» talpina gana socialistams geistinus straipsnius nesocialistės Dorothy Dale, kuri tyrinėdama socialistų šeiminkavimą, randa vien tik pasigerėjimą ir pagirą socialistams.

Tečiaus ne vien tame visa jau nauda socializmui, kad jo priešai giria socialistų reikalavimus ir socialistų šeiminkavimą, nors tuo ir prisideda prie agitacijos už socialistus ir prie plėtojimo socializmo idėjos tarpe nesusipratusių minios. Milwaukee's socialistai ėjo sykiu su proletarijato sriove. Suprato jie, kad pirmutinė grenda išnaudojimo retėžyje, kuris apjuosia ir varžo mūsų klesą, yra miestų administracija, kad paėmus tą administraciją į rankas žmonėms-darbininkams, pasidarys liuosėnis ir platesnis ke-

lias, vedantis prie galutinio visuotino išsiluosavimo.

Po keturių mėnesių Milwaukee's socialistų šeiminkavimo mieste, net ir atkakliausi priešai, net ir aklausi republikanizmo faratikai, netikintieji į vaisingumą socialistų darbo, persitikrina, kad socialistų norai ir darbai yra geistini ir mieli, o ypatingai geistini darbininkų klesai. Taigi socialistai, paėmę miesto administraciją į savo rankas, netik gal daug gero nuveikti miestui, bet dagi prirengti pagrindas tolesniam savo veikimui socializmo labui. Pasirodo, kad visai bereikalingai socialistų buvo nuogandauta, jog socialistai Milwaukee's savo pasiėmimu valdininkauti tarpe nesusipratusiųjų, ir apsupti iš visų pusių ir ant kiekvieno žingsnio priešų, tik užkenks pačiam socializmo besiplėtojimui. Atpenč, Milwaukee's socialistai pilnai jau parodė, jogei spēkų jlems ne permažai, kad pasiimt ant savo sprando miesto reikalų tvarkymo sunkumą, ir ištesėjo savo žadėjimą, kad duosią miestui kuogeriausią administraciją, nes tat pripažįsta šiandien ir darbininkų išsiluosavimo priešai, kad Milwaukee's miestas turi šiandien administraciją, kokios neturėjo ir neturi joks kitas miestas Amerikoje. Pertikrina visuomenę ir valdančioji klesą, kad teisingumas ir sąžiniškumas socialistų rėdymo, nežiūrint, kad visa to rėdymo struktura yra proletarijatiška, kad pirmutiniu ir svarbiausiu to rėdymo tikslu yra rūpinimasis dirbančiosios klesos išsiluosavimu, — verčia pasigėrėti net griežiausius socializmo priešus.

Taigi socialistų politika valsčiuose ar miestuose, kur tik yra ar gali būti įvesta, anaipol negali atskirti darbininkus nuo viso tarptautinio darbininkų klesos judėjimo, neveda darbininkus į oportunizmą. Atsiskyrimas nuo viso tarptautinio socialistų revoliucijinio judėjimo, beabejo, tokia socialistų politiką padarytų tik reformistinė, kuri netektų savą principijinio charakterio. Kadangi pagerinimas darbininkų būvio sąlygų yra išgavimo sąlyga įvikinimo «naujosios civilizacijos eros» ir naujojo gyvenimo, tai tas yra būtiniausia sąlyga darbininkų klesos išsiluosavimo iš po kapitalistiško jungo. Šale rūpinimosi tvirti geresnes darbo ir užmokes ties sąlygas darbininkams, pirmutinėje vietoje tur būti socialistų stengimasis paimti į savo kontrolę visuomenės įstaigas, o sykiu su joms ir visą valstijos rėdą.

Artimesniais socialistų valsčių politikos principais yra: panaikinimas bjaurių santikių, esančių darbininkų luomoj, įvikinimas ten sanitariskos kontrolės, parūpinimas darbininkams švartų gyvenimui kambarių ir prašalinimas visko to, kas užnešvarina orą, neprileidžia į kambarius ganėtinai reikalingos sveikatai šviesos ir tt., kas yra svarbiausiu klausimu darbininkų apgyventose miestų daljse. Toliaus socialistų valsčių politikos uždaviniais yra rūpintis panaikinti visokią spekuliaciją pinigais, kaip antai visokius «lošius iš pinigų» ir tam panašius išnaudojimus, kuriems nesusiprantantis darbininkas liuosnoringai pasiduoda, masinamas prie to išlaimėjimo vilėia; įvikinimu apsaugos darbininkų sveikatos ir gyvasties fabrikose; pataisymu mokyklinės sistemos ir vikinimu visuotino, priverstino švietimosi ir tiems panašiais reikalais linkui darbininkų kūniškos ir dvasiškos sveikatos. Suprantama, kad veikimas toj linkmėje negali eiti vienu keliu, tas priklauso nuo įvairumo vietinių sąlygų, o prie to toksai veikimas turi būti daugiausiai suvartojamas igijimui priemonių, leidžiančių realizuoti programą, kadangi kapitalistiškios klesos politikieriai paprastai išdus palieka tuščiais.

Taigi mūsų pareiga yra kiek tik galint stengties prisidėti prie tos politikos. Idant tas mums būtų galimu, mes negalime stovėti nuošaliai nuo šio krašto socialistų partijos, tečiaus aktyviškai privalome joje veikti, o tas veikimas bus galimas mums tik susijungus su šalies socialistų partija.

Pridurti reikia, kad mes sąjungiečiai, istikrųjų, permažai atkreipiame savo atyda į tatau, beveik visai tylėdami apie pakeltą klausimą linkui susijungimo su Socialist Party'ja.

SOCIJALDEMOKRATU MOKSLO PAMATAI.

Išaiškinimas įžengiamosios
Erfurto programos dalies.

Parašė K. KAUTSKY.

Iš vokiečių kalbos vertė P. KOVAS.

(Tęsa.)

O vis dėlto jisai negali tiek nuveikti, kiek darbininkas, dirbdamas prie mašinos. Jisai įkinko į darbo jungą visas pajėgas, kurios (kaipo darbo pajėgos) jam nieko neatsieina: pačią ir vaikus. Prie namų užlaikymo naštos jisai prideda savo pačią dar uždarbiavimo našta; namai lieka apleisti; pati begalės darbų prislėgta, nebeįstengia atlikti savo pareigą link šeimos. Jisai atima iš vaikų jų jaunystę; palikę žaislus, o tankiai ir mokyklą, jie turi eiti dirbtuvėn, kur pražūdo sveikatą ir proto gabumus.

Taip tatau amatininkas ir ūkininkas besigrumdami su stambiuoju išdirbimu, kad gyvu išliktų, aukauja viską, kas yra brangu gyvenime. Bet veltui. Engk neengęs saves ir namiškių, vistiek darbo išnašumas nesulygis su darbo išnašumu stambiamjam išdirbime; pastarasis tobulinas vis daugiau, ūkininko ir amatininko išdirbinių vertybė puola vis žemyn ir žemyn, juodviejų perkamoji pajėga eina mažyn ir bado kilpa vis skaudžiaus veržiasi apie kaklą.

Vis tai pasidėkavojant privatiškajai išdirbimo priemonių nuosavybei. Jos dėka neturtingas žmogus netiktai negali pasinaudoti visais stambiojo išdirbimo pragumais, bet tolyn vis dar žemiau smunka nuo to gerovės laipsnio, ant kurio buvo per didelį vargą užrėpliojęs.

Jau bus geras metų pusšimtis, kaip bepaliovos kalbama, joguei esą reikia padėti amatininkams ir ūkininkams. Įvairios partijos, liberališkos ir konservatyviškos, įvairiose šalyse viena po kitos turėjo valdžią savo rankose. O nė viena nepadėjo. Dalykas tame, kad amatas ir smulkusis ūkis negalima padaryti lygiais su stambiuoju išdirbimu. Vienintelė pagelba būtų—padėjus ūkininkui ir amatininkui pastumėti savo išdirbimą ant augštesnio laipsnio. Tečiaus šitokios pagelbos negali suteikti nė viena viešpatuojančiųjų partijų, kadangi tos pagelbos apskritai negalima suteikti, paliekant visuomenėje prekių (tavorų) išdirbimą.

Daugelyje išdirbimo šakų smulkioji pramonija, neišlaikiusi konkurencijos, išnyko. Kitas išdirbimo šakas pagimdė jau išsiplėtojusi stambioji pramonija; šios išsyk tapo smulkiamjam išdirbimui neprieinamos. Antgalo, dar kitose šakose smulkusis išdirbimas šiaip-taip skursdamas dar laikosi šale stambiojo išdirbimo. Kasdien atsiveria vis nauji plotai, vis naujos darbo šakos stambiamjam išdirbimui; kasdien mažinasi plotai (kultūros šalyse) ir darbo šakos, kuriuose dar tebeviešpatauja smulkusis išdirbimas. Į šituos tai plotus smelkiasi visi tie savarankiai darbininkai ir smulkieji pramonininkai, kurie nebeįstūrėjo konkurencijos (lenktynių) su stambiuoju išdirbimu. Todėl čia jų prisigrūdžia perdang, ir čia sustiprėjusi konkurencija tarpe atskirų pramonijų išnaikina didžiumą jų, kurios buvo pasitraukusios iš didžiojo išdirbimo apimtųjų darbo šakų. Tokiu būdu, besiplėtodamas stambusis išdirbimas žudo smulkiąsias pramonės net tose darbo šakose, į kurias jisai nespėjo nė kojos įkelti.

Galas šito plėtojimosi toks, kad savarankiškas, nuo didžiojo kapitalo neprideras išdirbimas išnyksta. Savaran-

kie, nuo didžiojo kapitalo nepridera, ūkininko arba amatininko, šiandien riečia su žiuburiu pajieškoti kultūros šalyse. Jisai yra skolose paskendęs, o vekselis ir hipoteka trunkia iš jo procentus kapitalistui. Savarankis amatininkas virsta naminės pramonijos darbininku, kuris dirba ne savo ėmėjams—užsakytojams, bet išnaudojančiam jį kapitalistui—vaizbininkui. Neįstengdamas pats nusipirkti išdirbimo priemonių, visų pirma žaliosios medžiagos, jisai turi jas imti iš kapitalisto, kuriam paskui prisieina už pusdykę pavesti savo darbo vaisius. Taip pat ir ūkininkas, kad užkišus spragas savo ūkyje, priverstas yra griebties pašalinių darbų namieje, eiti uždarbiautų dvaran arba miestan ir tokiu būdu tapti kapitalisto išnaudojamuoju samdininku.

Taigi, privatiškoji išdirbimo priemonių nuosavybė galų-gale paverčia ūkininką, amatininką, taipgi ir smulkųjį vaizbininką didžiojo kapitalo baudžiauninkais.

Tokiais jau virto nepalyginamai didesnėji jųjų dalis. Dar žingsnelis, ir išnyks paskutinis jųjų neva savarankiško šešėlis, ir jie nuigrims į proletarijato eiles, į plačiąją beturčių jūrą.

Privatiška išdirbimo priemonių nuosavybė, buvusi kitąsyk reikalinga savarankiui išdirbėjui, kuomet dar tebeviešpatavo smulkusis išdirbimas, tapo jam pragaištim, pradėjus imti viršų stambiamjam išdirbimui.

II. Kapitalistas ir proletaras.

STAMBIOJO išdirbimo išsiplėtojimas atnešė skurdą ir vargą smulkiojo išdirbimo darbininkams. Bet tokį pat likimą jisai užtraukė ir ant savųjų darbininkų.

Matėme, kad stambiojo išdirbimo priemonės virto monopolu tam-tikros turtingų žmonių klesos, tariant kapitalistų klesos. Jie tečiaus įgyja išdirbimo priemones ne tam, kad patiems jusias panaudojus, kad patiems josioms dirbus. Jų lobiai mat turi juosius pavaduoti nuo darbo, kuris kitąsyk buvo kiekvieno žmogaus pareiga. Antra, virtus stambiojo išdirbimo priemonėm, sunaudoti reikia kurkas daugiau rankų negu jų turi ta klesa. Jeigu kapitalistai negautų pasisamdyti darbininkų, kurie už juos dirba, tai jie bevelytų apversti savo turtus šiaip kokiems, tik ne pramonijos tikslams, arba stačiai suvartotų juosius saaviems reikalams.

Išleisti turtą savo reikalams, vietoje idėjus jį į kokių nors pelningą pramonę, paprastai išrodo šių dienų žmogui labai keistu ir neišmintingu darbu. Dėlto žmonių visuomenė yra pergyvenus išstisus gadynes, kuomet atskiras asmuo neturėdavo kur padėti savo įgytojo turto, kaip tik tai pačiam vienam arba, jei dar atlieka, su savo draugais ir tarnais jį suvartojus.

Šioje vietoje mus neapeina, kokiu būdu buvo tasai turtas įgyjama. Gana bus čionai pastebėjus, kad visos pasakos, būk dideli turtai buvo ir tebėra įgyjama tausotumu, — yra tuščios pasakos, daugiau nieko. Pažvelgęs istoriją pamatai, joguei pirmieji didieji turtai atsirado iš vogimo, plėšimo ir apgavimo, o ne iš sutausotųjų teisingo darbo vaisių.

Sunaudoti savo atliekamąjį turtą naujų turtų įgyjimui proga teatsirado tik tai užgimus prekių išdirbimui, t. y. kuomet tasai atliekamasis turtas įgijo prekes arba pinigų pavidalą (pinigai yra taipgi prekė, tik ypatingos rūšies).

(T. B.)

susitvėr
galingą v
piniginę
natą. M
Germanij

kinti, ka
rų asmen

tėmyti, k
nupultų
gu, bet v

(«Volksw
ton nauja

esaučiais
sverpflic

kaipo pa

(«Richtsg
vadinasi

turėti tre
kietija tu

(German
pinigų V

Kaipo pa

Net pagal

kiekviena
nickelio k

panorėtų

ir kitos)

sidabrinū

Rusij

kuomet fi

rios po šie

lutą vart

kitoms va

valiutą y

ja; kiekvi

valstijos, l

ir yra jau

su popieris

veik kas

Čion pirkl

svarbą atl

nime. Ki

tuojaus, ki

pirkti arba

vaizbos ir

Ne tik

tinjame lai

dabrinė.

Pasku

laujantieji

O. Birmantaitė.

PINIGAI.

Kultūriškai—istoriškasis piešinys.

(Tęsa)

1868 metais prie šio valstijų susivienijimo pristojė ir Graikija.

Germanijoje po 1870–1 metų karės su francūzais kaip naujo, susitvėrusio iš daugelio didesniųjų ir mažesniųjų valstijų į vieną galingą valstiją, Germanija vadinama, tapo įvesta taip pat nauja pinigine sistema. «Markė» («Marksystem») buvo priimta už vienetą. Markė dalinasi į 100 dalių — pfeningų ir tuom pat laiku Germanija pereina nuo sidabrinės ant auksinės valiutos.

* * *

Baigdama rašyti apie metalo pinigus noriu nors trumpai paaiškinti, kas yra «valiuta» ir kokią vertę ji atlieka valstijos ir atskirų asmenų gyvenime.

Jau kalbant apie išdirbimą metalinių pinigų, galima buvo patėmyti, kaip atsargiai turi elgtis valstija su pinigais, kad jie nepultų kainoj. Valstija privalo rūpintis ne tik išdirbimu pinigų, bet visuomet turėti omenyje ir tautiškai—ūkiškąsias užduotis («Volkswirtschaftlichen Aufgaben»). Valstija išleisdama apyvartai naujai atlietus pinigus turi žiūrėti, kad būtų galima atlikti su esančiais apyvartoj pinigais visas mokėjimo priedermes («Zahlungsvspflichten»). Kiekviena valstija įstatymų keliu ir priima kaip pamatą šiuos ar tokius pinigus. Valstijos priimti pinigai («Richtsgeld») ir visų jos narių pripažinti ir laikomi kaip tokie, ir vadinasi «valiuta» («Wahrungsgeld»). Kultūriškos valstijos gali turėti treją valiutą: auksinę, sidabrinę ir popierinę. Taip Vokietija tur auksinius ir sidabrinus pinigus. Vienok Vokietijos (Germanijos) valiutą negalima pavadinti dvejopa, nes sidabrinų pinigų Vokietija gal lieti nedaugiau kaip 400 milijonų «markių». Kaip pamatas nuo 1870–1 metų karės skaitosi vien tik auksiniai. Net pagal Vokietijos įstatymus («Reichsmunzgesetz» von 1873m.) kiekvienas pilietis yra nepriverstas imti daugiau kaip 1 Markę nikelio ir vario ir 20 Markių sidabriniais. Didesnę sumą, jei jis panorėtų, turi gauti auksu.

«Lotyniškasis valstijų susivienijimas» (Francūzija, Šveicarija ir kitos) vartoja dvejopą valiutą, sidabrinę ir auksinę. Vienok sidabrinų skaitlius taip pat aprubežiuota.

Rusija ant auksinės valiutos perėjo tik pabaigoj XIX metš., kuomet finansų ministru buvo gr. Vitte. Yra daug valstijų, kurios po šiai dienai vartoja popierinę valiutą. Vien sidabrinę valiutą vartoja kai—kurios Azijos valstijos (Indija, Kinija ir kitos).

Prie dabartinės kapitalistiškosios tvarkos valiuta vaizboj su kitoms valstijoms turi didelę svarbą. Valstijos turinčios auksinę valiutą yra patogios jau tuom dėl vaizbos, kad jų kaina nesvyruoja; kiekvienas pirklys sulyginęs savosios valstijos pinigus su tos valstijos, kur gabenamos jo prekės (tavorai) žino, kiek gali gauti ir yra jau tikras. Visai kas kita, kuomet prisieina turėti reikalą su popierine valiuta. Popieriniai pinigai tai puola, tai kyla, beveik kas diena, ir net valandomis kitąsyk mainosi jų kaina. Čion pirkliams ir prisieina, kaip sako, «rizikuoti». Labai didelę svarbą atlieka vienodai priimta valiuta viduriniam valstijos gyvenime. Kiekvienas pirklys dirstelėjęs į laikraščių pranešimą, žino tuojaus, kur ir kokiam valstijos kampe pigiausiai galima prekes nupirkti arba parduoti. Tokiu būdu prisideda prie išsiplėtojimo vaizbos ir susinešimų vidury valstijos.

Ne tik viena popierinė valiuta tankiai mainosi. Taip paskutiniame laike labai pradėjo pulti žemyn dėl tūlių priežasčių ir sidabrinė.

Paskutiniame laike taip vadinamieji «bimetaliai» t y. reikalaujantieji pripažinti dvejopą valiutą (sidabrinę ir auksinę) mano

išsigelbėti nuo negeidžiamų «drugio kratymų».

Sidabriniai, auksiniai ir popieriniai pinigai skiriami labiau dėl didesnių tarptautinių susinešimų. Kasdieniniam gyvenime su vienais tik sidabriniais ir auksiniais sunku apsieiti. Dėl aprūpinimo smulkiųjų reikalų prisieitų auksinius ir sidabrinus lieti jau per daug mažais. Kad išdalies sutaupinti šiek—tiek aukso ir sidabro dėl didesnių reikalų valstija priversta parūpinti ir smulkiųjų pinigų. Juos lieja iš daug pigesnio metalo kaip varis arba nikelis.

Kiekvienoj valstijoje smulkiųjų pinigų skaitlius visuomet turi būti aprubežiuotas. Taip, Vokietijoje ant kiekvieno gyventojų nikelinių ir varinių pinigų išseina nedaugiau kaip po 2½ markės (=1 rub. 20 kap.).

Tankiausiai smulkiuosius pinigus lieja pigesniais, negu kaip ant jų kaina padėta. Daro dėlto, kad jie galėtų tik būt priimamais už vertę, kokia ant jų padėta.

Už padirbimą (falsifikaciją) visuomet buvo persekiojama. Giliausioj senovėj baudė tankiausia mirties bausme, o dabar kiekvienos valstijos įstatymai baudžia keliais metais sunkių darbų kalėjime, atėmimu pilietiško teisių ir tt.

* * *

Popieriniai pinigai. Dabar, kuomet žemės paviršius aptrauktas it vortinkliais geležinkeliais ir greitai plaukiojančiais garlais, be popierinių pinigų apsieiti nebegalima. Prie dabartinės pramonės ir vaizbos — *vekselis, čekis ir įvairiausi bankų bilietai* («banknoten») tapo svarbiausiais mūsų dienų veikėjais.

Vienu iš seniausių popierinių pinigų yra *čekis*. Jau senoj Graikijoje tankiai buvo vartojamas čekis. Graikijos pirkliai, bijodami sutikti pakeliui plėšikus—žmogžudžius, mokėdavo už paimtas prekes (tavorus) taip vadinamoms «perlaidoms» («ausweisung — pervod»).

Vekselis atsirado XIV metš. šiaurinėse Italijos turtinguose miestuose, kur augštai buvo išsivysčiusi jurinė vaizba (Venecija, Florencija ir kt.). Pirmutinis vekselis, kuris yra žinomas pastebėta 1380 metais. XV metš. pradžioj ėjo labai didelė vaizba tarp Italijos, Ispanijos ir Hollandijos. Italijos pirkliai mokėdavo pagal išduotą vekselį per savo draugus — pirklius Antwerpene, Brugėje ir kt. Vienas toks vekselis nuo 1404 m. yra pilnai užsilaukęs.

Vekselis nuo čekio tuom skiriasi, kad vekselis gali būt parduotas ir kitam asmeniui, kuomet išduotas čekis gali būt sunaudotas tik išduotam asmeniui. Pagal čekį arba «perlaidą» gal atsiimti ar iš bankos, ar iš kitos įstaigos tik tas, kuriam jis išduotas. Vekselis tarptautišką vaizboj atlieka taip daug, kad devynios dalis iš dešimties mokama už prekes vien tik vekseliais. Tankiausiai tarp dviejų valstijų tarnauja trečia. Taip, Jungt. Valst. Amerikos skoles už išvežamą iš Chinų arbatą moka Anglija, nes ji kalta Jun. Valst. už atvežamus iš Amerikos mėsos ir kitus išdarbius.

* * *

Bankų bilietai. Taip vadinamieji įvairiausieji bankų bilietai, kaip tai «popieriniai pinigai» («bumaškos», assignacijos ir kt.) labiau artimi tikriems pinigams negu vekselis arba čekis. Popierinius pinigus taip pat jau gilioj senovėj dirbo. Net Aigipte keliais tūkstančiais metų prieš Kristų jau vartojo iš t.v. «papiruso» popierinius pinigus. Činai daugiau jau 1000-čio metų, kaip vartoja šale metalinių pinigų ir popierinius. Europoj, išimant graikų čekius, pirmiausia pradėjo vartoti tik XIII metš. Fridrikas II sis. Jis laikė apgulęs Faenzos miestą. Skolinti metaliniai pinigai (auksas ir sidabras) greitai išsibaigė, miesto paimti negalėjo, o kariūnėms algą mokėti vistiek reikėjo. Padirbęs tam—tyčia iš odos ženklus, Fridrikas II ir mokėjo algą savo kariūnėms. Šiuos ženklus kai—kurie pinigų žinovai laiko vienus iš pirmutinių piniginių žen-

klų («Banknoten»). Daug vėliaus žuvėdai 1661 metais išleido taip vad. «Transportzettel».

Lietuviai, kaip mini Sim. Daukantas, taip pat turėjo pailgus iš odos pinigus.

Tikri piniginiai ženklai arba bankiniai bilietai atsirado tik 1694 metais Anglijoje, sutvėrus tikrą *pirmutinę banką*.

Francūzijoje atsirado bankos ir bankiniai piniginiai ženklai XVIII metš. antrojo pusėj, vadovaujant garsiam ir nelaimingam škotiečiui Law'ui. Iš francūzų istorijos žinoma, kiek daug blogo padarė visai tautai naujai atidengtos bankos ir be jokio apsižiūrėjimo ir skaitliaus išleisti jų bankiniai ženkleliai arba popieriniai pinigai. Tik pakilus triukšmui visi apsižiūrėjo, kad nėra jų bankose nė kelintos dalies, kad galėtų auksu ar sidabru išmokėti reikalaujantiems. Bankos griuvo. Law'as spėjo nuo įniršusios minios Anglijon pabėgti. Tuom laiku ir Rusijos Katrė II oji taip pat daug išleido popierinių bankos ženklelių.

(T.B.)

Tautiečiai, mylekite tautą!

Nuolat girdis užmetinėjimai socialistams, buk jie stengiasi suardyti darbus, pašvęstus labai tėvynės, ir trempia po kojų viską, kas tik yra tautiška; buk tai socializmas esąs bergždzia svajonė, priešinga dorai, ir žmoniškumui, ir daug kitokių nesuomonių pripasakoja; tautiečiai lietuviai nepasi lieka užpakalyje kitų tautiečių ir duoda pipirų kiek tik gali, bet ne pažindami socializmo, joku budu negali pataikyti, pamegdžiodami kitus smėžėjus; dabar šaukia «mylekite tėvynę, mylekite tautą!» Mylėtis yra labai pagirtina, bet kaip mylėti tėvynę? Kas yra tėvynė Lietuva? Jei tai plotas žemės Europoje apgyventas lietuvių, tai kodėl šmotas žemės lietuvių apgyventas Amerikoje nesivadina tėvynė? ir kaipgi žemę galima mylėti? Tautiečiai, pametę savo numylėtinę tėvynę keliaujant į visas pakampes svieto, suteikia labai menką pavyzdį meilės laukų ir pelkių ir kaip-kur užsilikusių Lietuvos gegių. Jei tėvynė – valstybė, — tai lietuviai nėra piliečiais valstybės Lietuvos, nes tokios valstybės nėra; ir kaip išreikšti meilę tam, ko nėra, — nežinau. Meilė gali buti išreikšta tik per kovą: jei motina myli savo kudukį, tai ji kaudas su kenksmingais kudikiui apsiereškimais. Draugai išreiskia savo meilę kovoje su aplinkybėms, pastojančioms kelią pasiekime siekių, kurio nors nario draugiškojo ryšio. Girties meile ir nekovoti — yra apgavinas melas. Kaip gi tautiečiais prasi-mynę išreiskia savo meilę? arba kitais žodžiais, kaip tautiečiai kaudas su priešais lietuviškos tautos?

Pradžioje tautiško atgyjimo tautiečiai skambino varpais ir į bubiną mušė, šaukdami atgaivinti Lietuvą—valstybę: rašyta istorijas senobinės Lietuvos: tų gadynių lietuviai buvę didvyriais, visi kilti savo darbuose ir niekur klaidų nepadare; raginta prie neapykantos lenkų, gudų, meškorių, žuvėdų, vokiečių ir kitų; surasta, kad lietuviška kalba geriausia lietuviams, mozurams, prusams, baltrusiams ir visiems gyviems; tinkamiausia ir mirusiems — «danguje labai jie mėgia savaip šnekėti;» supinta karžygškos dainos su tra-ta-ta ir tra-la-la; surasta paveikslai didžiųjų kunigaikščių, skleista liaudyje ir liepta garbinti kaip šventenybę; pasigirdo daina «Dar Lietu-

va nepražuvo, dar Lietuva bus kaip buvo...» klausės liaudis, butų pritarusi, bet gaidų savo dvasioje nesurado ir nusigrįžo į šalį, palikdama naujus kunigaikščius, šaukiančius į šventą karę. Nevainikuoti (daina, mat, ne atsakė jausmams nei dvasiai vargdienių), vieni prisiglaudę prie sklypelių žemės drebėjo iš baimės netekti jų, kiti begalo nuvarginti, nesurado savyje spėkų prisidėti prie kovos ir išsižadėjo vilties apie geresnę ateitį, kiti gi pilni jėgų, bet be užsitikėjimo, kad «Lietuva bus kaip buvo,» atsidavė švietimui liaudies, kiti gi traukė į užsienį jieškoti to, ko nei dabartinė nei buvusi Lietuva neturėjo — ekonomiškos ir politiškos laisvės; tarp likusių Lietuvoje ir iškeliausių už jurių — marių pradėjo apsireikšti mintis, kuri gilumoje dvasios randas pas kiekvieną žmogų, kad tas, kuris nepripažįsta laisvės kitam, neužsielpino pats laisvės; kad tauta, paremta ant skriaudos kitos tautos, neturi rasti vietos svietė.

Toku budu nepasekmingai užsibaigė pirmas tautiečių apsireikšimas meilės tautai ir tėvynėi. Dabar tik retkarčiais užeisi kur su panašios meilės likučiais fanatišką patriotą, kurio klausant lieka gaila jo ir bjauru.

Neapvainikuoti kunigaikščiai ir vadovai, neįvykusios karžygės neišsižadėjo mylėti tautą: dalis jų, jei ne dauguma, išsidangino taipgi į Ameriką; kiek prasiblaivinę nuo svajonių apie lietuviškus suostus puolėsi gelbėti lietuvius: vieni nuo slastų raguotų ilguodegių, kiti nuo ilgaskvernų; atsirado gana mylinčių patarnauti lietuviams su geriausiomis užegoimis, kur gausi geriausių patarimų ir rusiškos degtinės ir prisigerės nuodų galėsi šokti suktingoj ar klumpakoj — ar dar ne tautiška? Kiti griebės tvarkyti lietuvius į draugystes su visokiais tikslais: nuo išpažinimo nuodemių ir girtoklavimo iki mylėtojų tėvynės ir šermeninių; o didžiausia draugyste paskyrė savo konstitucijoje paragrafą mieriu: «Sergėti lietuvišką tautą nuo alintojų politiška ir medegiškai ir demoralizuotojų doriškai ir protiškai.» Smagu matyti tokius mierius, džiaugiasi žmogus viltyje, kad nors syki mūsų vadovai imsis už naudingo liaudžiai darbo. Bet... hmm... bet tas mieris taip ir pasiliko tik paragrafu, o draugystė pavyrto į draugystę apsergėjimo gyvasties net su keturiais lapsniais vardan vienybės gal. Vadovai **sergsti** tautą o liaudis neprivalo žinoti kitokius priešus apart vadovais nurodomų. O jei kuris pasipriešintų, tai suspendavimai, apgarsinimai viešai per laikraštį kaipo priešą susivienijimo, tautos ir tėvynės, kokį tik socializmas galėjęs pagimdyti.

Bet vadovų priderme vesti ir naujas balsas skečias iš rago. «Tautiečiai pas savuosius.» Vieni šaukia «ne keliaukite iš Lietuvos, gana visiems ten darbo — geriaus niekur nerbsite, pasinaudokite ir užsiganėdinkite tuomi, ką turite,» kiti iš kito kampo «aukukite paskutinį centą emigrantų namui, priešinkitės įstatymams varžantiems įšėivystę į Ameriką, tegul Amerika bus atvira lietuviams!» tuoj užgirsi kitokiu balsu: «mirties kardas kibo ant mūsų tėvynės! broliai! seseriai! prigelbėkite savo tėvynainiams laikyti žemę savo glėbyje, pratieskite ranką su pinigais, p a s i p e l n y s i t, šelpdami savo tautą,» ir vėl kitokiu balsu «meskite akėję ir arę žemę, nebu-

usės liaudis,
ir nusigrįžo
ius į šventą
ams nei dva-
š, žemės dre-
nti, nesurado
ties apie ge-
no, kad «Lie-
, kiti gi trau-
uvusi Lietuva
s; tarp likusių
ėjo apsireikšti
kvienu žmogų,
užsiplieno patė
tautos, neturi

rmas tautiečių
tik retkarčiais
tą patriotą, ku-

vai, neįvykusios
jei ne dauguma,
rinę nuo svajo-
lietuvių: vieni
kvernių; atsirado
riausiomis užieigo-
degtines ir pri-
kiojį — ar dar ne
draugystes su vi-
girtokliavimo iki
a draugyste pasky-
Sergėti lietuvišką
ir demoralizuotojų
s mierius, džiaugia-
vairai imsis už nau-
tas mieris taip ir
vrtio į draugystę ap-
ais vardan vienybės
valo žinoti kitokių
kuris pasipriešintų,
per laikraštį kaipo
okį tik socializmas

balsas skečias iš ra-
cia «ne keliankite iš
aus niekur neradite,
ką turite,» kiti iš ki-
igrantų namui, prie-
stę į Ameriką, tegul
žgirsi kitokių balsų.
broliai! seseriai! pri-
mę savo glėbyje, pro-
ysit, šelpdami savę
ėję ir arę žemę, nebe

kitie sliekais, šudvabaliais ir aklomis vištomis, jūs niekad nieko geresnio nematysite jei busite artojai, griebkitės už pramonės, už vaizbos, už amato jūs dėdės — šudvabaliai, žemes slankunai! kitas dar kitokių balsų: «mylėkite tautą, vykite žydas iš Lietuvos, saugokitės socialistų; prasimokykite kaip be darbo pragyventi vien rašant čekius, pasinaudokite tuo, kas neįjums priguli ir dangų ant žemės apturėsite,» ir t. t. ir t. t.

Kam tie šauksmai užsiimkite prekyba? — jei aišku, kad lietuvių tik keletas nekrapstę ilgai pakaušyje atsakys, kas daugiau: — ar trys trečdalis ar dvi pusės? jei aišku, kad dienos savistoviškos smulkiosios vaizbos jau atdainuotos; jei aišku, kad lietuvis užsidėjęs «biznoj» netik, kad negali duoti geresnių priekių už tą pačią kainą arba žemesnių kainų už tuos pačius priekius kaip svetimtutis, bet dar nuolat turi šauksnis «lietuvių pas savuosius! remkite savo vertelgas» ir jei lietuviams persunku remti savąjį. tai tas prastoja ir tų kelių centų, kuriuos sutaupino, vargdamas kasyklėse ar fabrike; jei aišku, kad turtas pasaulio su pasiutušku greitumu spiečias į rankas kelių trustų ir mažas vertelga yra tik didžių kapitalistų įrankiu, kurio pastarieji išgauna paskutinius syvus gyvasties, nepalikdami nieko vertelgai už patarnavimą; jei aišku, kad vištinis žydas — vaizbunas Lietuvos — pršeria daugiau utėlių negu ukininkas ar jo bernas ir nešdinas į užsienį išsižadėdamas visos gerovės, pirklystėje tarp lietuvių.

Kam tie šauksmai griebkitės prie amatų ir pramonės? — jei aišku, kad rusas amatininkas ar pramoninkas keliauja pėkščias nuo Uralo per plynes Rossijos, besimaitiniant sudžiuvusia pluta duonos ir prarugusiais agurkais, o gerbuvio vis neranda: su kitais metais vėl keliauja ir vėl, ko laik kojas gali pavilkti; jei aišku, kad amatininkas lenkas, latvyis ir vokietyis keliauja net į kitą pusę Uralo siulydamas savo gabumą ir mokslą; jei aišku, kad amatas d-bartiuame surėdime priverčia palikti šeimyną ir gimtinį kaimą arba ir visai išsižadėti šeimyniško gyvenimo.

Kam tie šauksmai prieš varžymą išėivystes? — jei aišku, kad išėivis vietoje auksinės Amerikos gauna tik «darbą»: — kąsa anglis, o pats šala žiemos laike, stato namus ir gamina medegą, o pats negali pastoti saviniuku ir sukrypusios stubelės; tiesia geležinkelius, o pats jais pėkščias vaikšto; kala kurpes, o savo papadenis tranko į gatvių akmenis; siuva drabužius, o kelnėse jam žvaigždės šviečia; jei aišku, kad išėivystė vietoje suteikti rojų dažnai priveda prie patždustės, jei ne kuniškai tai doriškai, nuo vienodumo darbo, kasdienio nuvargimo, užnuodinto maisto, niekad neužbaigtų rūpėčių apie rytdieną jausmai įieškotojo rojaus Amerikoje atbunka, smegenys perstoja iš dalies jautrumo ir jis užbaigia gyvenimą be slankant po «geriausias užėigas» lietuviams ir kitiems, jeigu pirma to neliko iškeptu kasyklėje ar sutrintu raitais mašinu...

Kam šauksmai kad Lietuva didesniai pavojuje kaip kada—nors pirma? Kam šauksmai ginti žemę nuo vokiečių, rusų, lenkų, jei aišku, kad lietuvis negali pragyventi be skurdo ir bado iš sklypo žemės, kad jam pakiro buti pusplikių;

jei aišku kad toji žemė lieka jam močekka, kuriai darbai niekad neužbaigti, o naudos kaip nėra taip nėra; jei aišku, kad artojas pats meta ją be pasigailėjimo ir traukia į užsienį.

Kam tie visi šauksmai? Kodel jie ne vienoki ir prieštarauja vienas kitam?

Toki šauksmai kyla per nesupratimą liaudies reikalų; jie negali buti vienoki, nes yra ypatingiems reikalams vadovų paskirti, tie šauksmai vardu meilės tautos turėtų už mierį pridengti juodus darbelius vadovų; liaudis jų nesupras ir nepritars. Liaudis, toji išvarginta liaudis, stovi savo doriškam susipratime augščiaus už vadovus, kurie vietoj kovoti su liaudies skriaudėjais ir išnaudotojais, pataria liaudžiai tapti patiems išnaudotojais, skriaudėjais ir vagimis. Nesakau pavieniai nepritar — rasis tokių; vienas, kitas imsis už amato, kurį dabar varo rusas, bet su laiku persitikrįs, kad ne rusas, kurs keliauja nuo Uralo į Lietuvą skusti prasmirdusių raugale kailių, yra jo priešų; persitikrįs, kad ne kacapas, kuriam į akis vėjas neša žiogspires, bėpjaunant lentas, lietuviui yra jo priešų; paimdamas ruso amatą pasiims ir jo vargą, o nauda tai jau teks kitam kam—nors (tautiečiai norėtų kad jiems tektų). — Rasis tokių, kurie užsiims supirkinėjimų šerių, arkliuodegių ir kiaušinių, o pardavinėjimu adatų, skarelių, briežiukų ir lygiai skurs, kaip dabar skursta, klumpodamas po purvynus draskomas šunų vištinis žydas. Su pirklyste teks ir jos vargas, o naudą nusinėš gildijiniai vertelgos Danzigo ar Rygos, kurie nežino ar vištukas su plunksnomis išsirta iš kiaušinio ar be; tie patįs vertelgos nusinėš naudą auginimo žąsų ir kiaulių ir viso ukininkavimo nepažinodami sumanymo, kaip prakinkyti arklį į plugą; gali buti vienas, kitas pasiklausis šauksmų vadovų, praskurs porą metų ilgiaus ant ukės, tik kad persitikrinti, kad ne vokietyis ar mozuras, atlikdamas naudingą darbą yra jo priešų.

Nors ir kasžin—kaip garbingieji tautiečiai siundytu lietuvišką liaudį ant svetimtaučių ir socialistų, visgi nors išlengvo, per ilgus bandymus, per apsvarstymą skaitlingų savo apsirikimų ji suras savo priešą ir ypatoje vokiečio, lenko, ruso ir chiniečio ir «brolio» lietuvių; — savo tikrą priešą, kuris ne atlikdamas jokio naudingio darbo, turi puikų gyvenimą parduodant Dievo palaimą bažnyčioje, nuodus smuklėje, teisybę teismuose, ir pinigus bankoje; kurie parduoda teisę naudotis žeme ir gamtos dovanomis, kuris parduoda teisę dirbti, kvepuoti oru, naudotis vandeniu; teisę gimti, gyventi, mylėtis ir mirti. Sakau suras liaudis vargdieniai savo priešus ir tarpe brolių lietuvių nors tie išsirašytų didžiausią iškabą ant durų pardavinėčios apie tautišką meilę arba strapsnyje melagingai patrijotiško laikraščio giedotų himnus Vitautui ar veidmainingai dusautų apie Lietuvos vargus.

Gadynėje, kada pirklystė lieka terptautiška, kada mokslas ir išradimai jungia visas tautas į vieną ryšį žmonijos, kada kiekvienos tautos skaitlingiausios dalies t. y. darbininkų klesos reikalai lieka abeluais, kada gerovė vienos tautos yra gerove ir kitos, kada smugis užduotas vienai tautai, užgauna ir kitą, — tai ir lietuviška liaudis suras savo draugus, savo užtarėjus, savo tikrus tautiečius tik terptautiškoj armi-

joje kovojančioje už gerovę visų tautų, visos žmonijos. Lietuviška liaudis stos greta su kitomis tautomis į mūsų su naikintojais žmonijos; ir jie pergalės ant visados.

Tada rusas, gaudamas pilną vertę savo darbo, nereikalaus pametęs šeimyną traukti skersai ir išligai Europos, jieškodamas darbo. Tada žydas, patarnaudamas apsimainyme vaisias darbo bus naudingi nariu visuomenės. Tada šaukimas «Drang nach Osten!» neturės vertės švabui, nes jis Lietuvoje ne galės gauti daugiau už savo dienos darbą kaip tėviškoje. Tada ir lietuviui nereikės keliauti už marių jieškoti šalies, kur teisės gyventi parsiduoda pigiausiai; ir tik tada Lietuva bus lietuviams.

O jei lietuviška liaudis nepajiegs atkreipti akių link teisybės, jei ji ne pažins savo tikrų priešų, tai šauksmai: «Į Ameriką!» «Į Lietuvą!» «Prie amato!» «Prie žemės!» «Prie prekybos!» «vykite žydus!» «stengkite bankas!» «šalin su socialistais!» negelbes: lietuviška tauta žus, dings nuo paviršiaus žemės taip, kaip dingo ne viena veislė gyvūnų ar tauta, kuri nespėjo su evoliucijos žingsneis.

Taigi, tautiečiai, jei jums tauta yra meili, jei jūs surandate nors trupučius tautiškumo — gelbėkite ją: ištirtike jos reikalus, pažinkite jos priešus; prielbėkite nukratyti nuo jos pečių nepanešamą našta išnaudootojų pirma negu ji parpuls be gyvasties po tų našty sunkybę; pagelbėkite nariams tautos apsigyventi gimtiniam jiems krašte, ne išradinėdami naujus budas kančių, bet stodami išvien į kovą su paglemžėjais vaišių jų triuso; pagelbėkite vargdieniui išauginti naują kartą tautos ne pasakomis iš ambonų apie tuodemes Jievos ir laipsnius karščio pragarą, ne pasakojimais nuo estradų apie skerdynes totorių ir kryžievių ir išgėdijimą lenkiškų moterų per Lietuvos didvyrius ir kunjgaikščius barbariškų laikų, bet apgindami nuo baisaus Mamono, kurio tarnai įsteigė jūsų vaikams kasykles, fabrikus ir smukles, o jūsų dukterims ir seserims zabangas su raudonais žiburiais. Liaukitės buvę savo tautos demoralizuotojais protiška ir doriškai; nors syki parodykite, kad jūs branginate tautą. Tautiečiai, mylėkite tautą!

P. Kietis.

Patrijotiškoji meškerė.

Vienas Chicago parsamos biuras garsinasi lietuviškuos laikraščiuos reikalaujams kelių šimtų darbininkų; pasigiria, kad tai «lietuviškas agentas» — toks ir toks — turįs darbo tokiai kruvai lietuvių.

Šitoks agentavimas su «lietuvyt» priminė man da keislesnį dalyką, kurį jau laikiau už pasenusį. Kalbu apie su naudojimą patrijotizmo, apie kurį tiek daug rašo.

Nors tai dėjosi pradžioj šių metų, bet nebus vėlu skaitytojams paduoti tą žinią, nes nė vienas tautiškas mūsų laikraštis jos nepadarė ir gal ne vienas mūsų lietuvių darbininkas da ir šiandien kėsosi pagauti gardų kšsnėlį, o ten, vienok, meškere.

Vienas mūsų laikraštis, daugumu skaitytojų besididžiojantis, išspauzdino iškarpa iš vieno amerikiečių laikraščio

«Post-Intelligencer», kur rašoma, kaip lietuviai, apvaikščiojant Naujuosius metus, šokant ir linksminantės, pamatę ant sienos danišką vėliavą (salė buvo danų), numetę ją ir vieton jos pakabinę amerikiečių, kuri stovėjus kampe. «Lietuviai yra dideli patrijotai ir kaip tik ateina į Jungtines Valstybes, jie ima labai gerbti žvaigždes ir dryžius (Stars and Stripes).» Teip rašo minėtas laikraštis, kurio iškarpa anam lietuvių laikraščiuvi prisiuntė viena bankinė kompanija iš Seattle, Wash. Mūsų laikraštis patalpino ir tos kompanijos laiška, kuris matomai rėšytas jos agento-lietuviu, nes anglų kalba bjauriai sudarkyta. Esą, čia algos labai didelės, tai geistina atvažiuotų daugiau tokių gerų «patrijotų» lietuvių... Žada kiekvienam, kas ko klaus, atsakyt lietuviškai.

Norėdamas gerai pamatyt, kas tūni po ta patrijotizmo skraistele parašiau vienam iš rašto žinomam lietuviui, ar jis nepaaiškintų to dalyko. Tarp ko kito jis atsakė:

... 4 liepos praėjusių metų Seattle's lietuviai kėlė pikniką darže, kurį prižiūrėjo švedas ar danas. Tas žmogus pavelijo ištuštinti tik 4 bačkas alaus ir daugiau alaus neįleido į daržą. Lietuviai kėlė lermą ir baisiai įtužo, kad «vienas prakeiktas švedas nori visą Lietuvą valdyti» — Per praėjusius naujus metus, spėju (tik spėju, nes Seattle nebuvau nuo to pikniko), kad ištraukus gerokai rudž'o, lietuviai atsiminė aną švedą ar daną, ir atkėsijo, numesdami į kampą tą «karuną». «Post-Intelligencer» patalpino tą žinią, pagarbindamas žvaigždes ir dryžius — tai jo dalykas kaip «leading republican paper». — Apie «wages», tai augščiausia prastam darbininkui \$3 00 ant dienos, nuo 2 dol. ar \$1.75; pragyvenimas — maistas ir guolis nuo 5 iki 7 dol. per savaitę.

P. Kietis.

Apie minėtą kompaniją drg. P. K. žadėjo paklaust vieno savo draugo. Kovo mėnesyje tas draugas rašo man:

Ant tamistos klausimo perduoto man per draugą P. Kietį kaslink Commonwealth Security Co., Silver Building, Seattle, Wash., kiek aš patyriau, galu jums pranešti, kad ta kompanija tur apėmus didelius plotus žemės (girių); dauguma girių nukirsta ir žemę išpardavinėja žmonėms nuo 25 iki 35 dol. akrą. Žemė gal ir nebloga, ale nuvalymas jos kelmų atsietų ant akerio 100 dol. ir višaus. Daugumas apsigyvenusių neteko kantrybės ir apleido viską. Kelmai pasitaiko nuo 12-15 pedų skersai, tai kol su dinamitu išima, kaštuoja \$20, tik medega, be darbo.

Su paguodone,

A. Kalvaitis,

Renton, Wash.

Ar nebus tokia pat meškerė ir ano Chicagos «lietuviško agento»? Mūsų laikraščiai, ką neseniai susidėjo į sąjungą, nutarė išmest neteisingus apgarsinimus, tai gal ir šį «lietuvių agentą» išmes? Beabejo, išmes, kuomet šimtai lietuvių kybos jau ant meškerės. Ar ilgai mūsų laikraščiai tokiu budu platys «lietuvių»?

Juozas Baltrušaitis.

Didžiamjame Naujorke inkurtos Rugsejuje 1909 m.

Liaudies Mokyklos Instatai.

§ 1. Draugijos vardas: «Liaudies Mokykla.»

§ 2. Tikslas: Skleidimas šviesos ir abelnos kultūros kėlimas lietuvių tarpe. Šį tikslą Dr-ja stengiasi vykinti:

I. a) skaitymu, systematiškų lekcijų iš įvairiu mokslo, dailės, visokio meno ir pramonijos šakų;

b) skaitymu referatų ir vedimu viešų diskusijų įvairiuose dienos klausimuose, paties gyvenimo iškeliamuose;

c) įkurimu pradinio mokslo kursų suaugusiems ir priaugantiems;

d) steigimu knygynėlių ir viešų skaityklų;

e) organizavimu dramatiškų kuopų, dainininkų chorų, rengimu spektaklių, koncertų ir šiaip jau padoraus pasilinksminimo vakarų.

II. Liaudies Mokykla savo veiklumą tiesia ir į kitas lietuvių kolonijas. Ji stengiasi visur, kur tik pasiekama.

a) organizuoti šviesesnių lietuvių-išėivių gaivalą į tam tikrus šviesos platintojų ratelius, kurie toliaus patįs varo kultūros darbą toje apylinkė;

b) apylinkėse, kur dvasiškų žiegių stoka Liaudies Mokykla sulyg savo išsigalėjimu siuntinėja iš savęs ar iš kitų artimesniųjų vietų prelegentus, kalbėtojus, pagaliaus sutaisytas viešam skaitymui lekcijas ar referatus.

Šanariai.

§ 3. Liaudies Mokyklos šanariu gali būti, be gimities skirtumo, kiekvienas prasišvietęs asmuo, sutinkąs su Draugijos tikslu ir norįs aktyviškai prisidėti prie jos uždavinių vykinimo.

§ 4. Kandidatai į šanarius turi būti rekomenduojami dviejų L. M-klos narių. Jie priimama slaptu balsavimu.

§ 5. Teisės visų šanarių lygios.

§ 6. Kiekvieno šanario doriška priedermė prirengti į metus nors viena vieša paskaita.

§ 7. Šanariai moka L. M-klos išdan mėnesinių įnašų sulyg jos Visuotinių Susirinkimų nutarimų.

§ 8. Šanarys nesilankęs per šešis mėnesius į Dr-jos susirinkimus ir aktyviškai neprisidėjęs Liaudies Mokyklos kultūriškame darbe, skaitomas savo noru iš Draugijos išstojusiu.

§ 9. Paprastieji L. M-klos posėdžiai laikoma syki į mėnesį; prisiėjęs reikalui sušaukiama nepaprastai susirinkimas.

§ 10. Posėdis skaitoma tiesotas atvykus ½ narių.

Turtas.

§ 11. Liaudies Mokyklos turtas susideda: a) iš mėnesinių šanarių įnašų; b) pelno iš įvairių Dr-jos parengiamų susirinkimų, vakarų, spektaklių, etc; c) dovanų.

§ 12. Turtas apvečiama: samdai butų susirinkimams ir vakarams; knygynų steigimui; parsisųdžinimui įvairių lietuviškų ir svetimomis — sulyg reikalu — kalbomis perijodiškų raštų skaityklon, — ir abelnai pridengimui visokių išlaidų,

kurios tik L. M-klos kultūriniam darbe pasidaro.

Organizacija.

§ 13. Pildomuoju Draugijos organu yra jos Valdyba, renkama vieniems metams ir susidedanti iš a) Pirmininko, b) Raštininko-Izdininko, c) Knygininko ir d) dviejų Literatiskojo Komiteto šanarių.

§ 14. Viršiausioji L. M-klos įstaiga yra jos narių Visuotinas Susirinkimas.

§ 15. Visuotinąjį Susirinkimą sušaukia Valdyba syki į metus, pasibaigus paskaitų sezonui, ne vėliau gegužės 15 dienos.

§ 16. Pakvietimą Visuotinan Susirinkiman Valdyba išsiuntinėja visiems nariams ne vėliau dviejų savaičių prieš jo atidarymą.

§ 17. Visuotinasai Susirinkimas:

a) išklauso Draugijos Pirmininko pranešimo apie L. M-klos veiklumą prabėgusiais metais;

b) nuskiria revizijos Komisiją peržiūrėjimui Dr-jos turto;

c) perkrato Valdybos ir Komisijų veikimus;

d) peržiuri ir patvirtina Dr-jos įplaukų ir išlaidų apyskaitą už prabėgusiuosius metus;

e) perrenka Dr-jos Valdybą sekamiems metams;

f) nubraizo Liaudies Mokyklos darbų projektą sekamiems metams.

§ 18. Visuotinojo Susirinkimo nutarimai atliekama slaptu balsavimu.

§ 19. Visuotinojo Susirinkimo posėdžiai tiesoti dalyvaujant juose vienam trečdaliui visų Dr-jos narių — išskiriant tarimuose apie Draugijos likvidaciją (§21)

§ 20. Šie Įstatai gali būti, sulyg reikalui, Visuotinių Susirinkimų taisomi ir papildomi, neliečiant vienok pačių L. M-klos pagrindų, apskelbtų jos Tiksluose (§ 2, I, II.)

§ 21. Draugiją gali uždengti tik Visuotinasai Susirinkimas dalyvaujant jame ne mažiau dviejų trečdalių visų Dr-jos narių ir tinkant ant to nemažiaus dviem trečdaliam visų Visuot. S-me dalyvaujančių.

§ 22. Įvykus Liaudies Mokyklos reikalų likvidavimui, visas jos turtas turi but pavestas Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje.

Kronika iš darbinikiško judėjimo.

Šveidija. Neseniai atsibunant miesto valdybos rinkimams socialistams pavyko išrinkti Stokholme savo kandidatą dr-gą Manson, augštos intelektuališkos kultūros moteriškę, kuri tokiu budu likosi nariu miesto tarybos.

Norvegija. Norvegijos moters galutinai užbaigė savo kovą už teises, leidžiaučias joms rinkti narius į miestų tarybas. Jų reikalavimas pripažinta. Energiška propagatorė moteriškų teisių reikalavimo, pilietė Krog apskaito, kad Norvegijos moters pasinaudodamos iš iškovotų savo teisių 14 proc. perviršysią skaičių vyrų, dalyvaujančių municipaliose valdybose.

D a n i j a. Sostapilėje Kopenhagoje Rugsjučio mėnesyje bus «Tarptautiškas Darbininkų parlamentas», t. y. socialistų susivaziavimas. Atstovų eilėse yra ir draugas Knudsen, Kopenhagos bulmistras.

Danija pergyvena gana žymų parlamentarinį krizį, kuris pakilo iš priežasties apsaugojimo pakraščių t. y. uždėjimo naujų mokesčių apginklavimams. Jau prieš kelis metus socialistų atstovai Folkethinge (parlamente) pajudino klausimą visatino viešpatystės nuginklavimo, o apginklavimo liaudies. Tai dar pirmutinis toks sumanymas Europoje, bet sunku dar pasakyti, kokis bus jo likimas. Paskutiniuose rinkimuose labai sustiprėjo valdžios šalininkai. Socialistų visi 24 atstovai vėl išrinkti. Daugiausiai nukentėjo konservatyvai.

F i n i j a. Helsingforso laikraštis «Paivalehti» (dieninis laiškas) taip rašo:

«Tula maskolių laikraštijos dalis stengiasi įkalbėti savo skaitytojus, kad mūsų tautoje nėra susipratimo kas link mūsų padėjimo, kad čia esą dideli priešgyniavimai ir nesutikimai tarp liaudies ir augštesniųjų luomų... Daug trukumų galima patėmyti mūsų reikaluose, daug dalykų neatbutinai vertėtų perkeisti... bet niekad mūsų naminiai nesutikimai nepakrikdo mus, kada einasi apie gynimą visos mūsų šalies, kada pavojus grėšia jos reikalams.»

Jei čia paminėsime, kad skaitlius balsų, kiek paskutiniuose rinkimuose gavo social-demokratų partija, yra beveik tris kartus didesnis, negu randasi darbininkų Finijos dirbtuvėse, tai parsieis tik nusijuokti su pasigailėjimų iš provokatoriškų Puriškevičiaus šukavimų: «Finis Finliandiae!» (galas Finijai). Neilgai reikės laukti, kol į Finijos uolas atsims aidai tarptautiško darbininkų šukavimo.

R u m u n i j a. «Socialistų sąjunga» turėjo vasario mėnesį susivaziavimą, kur priėmė tokį vardą «Partidul Social-Democrat din Rominia» (Social Demokratų partija Rumunijoj) ir sutaisė naują draugiškai politišką programą. Žymiausių jų programo uždaviniai tai visuotinas lygus balsavimas, geresni įstatymai kas link darbų fabrikuose, panaikinimas kariško stovio, reformos žemdirbystėje.

A r g e n t i n a. Visoj šalyje apvaikščiojama šimtmetinės sukaktuvės nuo įsteigimo respublikos ir buržuazijinė Argentinos valdžia švenčia tą negirdėtomis represijomis, kas atsieina darbininkų. Draugas Mario Bravo pagarsino Belgijos laikraščiuose dalykus, į kuriuos tiesiog nesinorėtų tikėti. Pagal jo prirodymus, ten darbininkams sudegina bibliotekas, jei jie kokias įsitauso, sunaikina rokundų knygas amatų sąjungoms, suardo socialistų spaustuves, o tą vis atlieka valdžios agentai iš Buenos-Ayres.

B e l g i j a. Kaip kitose šaliose, taip ir Belgijoje eina gana aštri kova su įsiviešpatavusia tetai klerikalų partija, bet per rinkimus gegužio mėnesyje priešingieji jai gaivalai nelaimėjo tiek daug, kaip buvo pasitikėta, nors dabar klerikalų partija turės tik 6 balsus daugiau; pirmiau-gi turėjo 8. Tenai nors iš lėto, bet darbščiai, su pasiryžimu varomas dar-

bas, kad išveržti valdžią iš kunigų šaikos, kuri taip arti susigiminiavus su didžiausiais kapitalistais. Visi pripažįsta, kad, tuomi tarpu, neatbutinai reikės susijungti visiems laisvesniems gaivalams, kad viršų gauti. Už klerikalų partiją balsavo 1,194,620 kuomet už priešingas jai partijas 1,237,039. Tenai 34 nuošimtis gyventojų turi po 3 balsus, pagal savo turtingumą, o kiti po du balsu pagal tai, kaip daug nuosavybės jie turi, tai-gi tas valdančiąjai partijai ir duoda viršų. 4 nuošimtis balsuotojų tik todėl gali balsuoti, kad pabaigę mokyklas.

H o l a n d i j a. Apie prieš metus Holandijos Social-Demokratiškoji Darbininkų Partija skilo, arba geriau sakant iš jos tapo prašalinta tula frakcija, kuri įsteigė savo partiją ir ją pavadino Holandijos Social Demokratų Partija.

Šių metų rinkimuose atsiskyrėliai gavo tik 542 balsus, kada kandidatai partijos gavo 82,793. Partija atsiskirdama nuo varžaučios ją klikos lagi laimėjo. Prieš atsiskyrimą partija turėjo 194 kuopas su 8770 uarių; atsiskyrė nuo partijos 493 nariai. Pabaigoje 1909 metų partijoje tad buvo 8,277 nariai. Po devynių mėnesių partijoje kuopų skaičius padaugino iki 205, o narių skaičius iki 9,504.

Partijos svarbiausiais klausimais šiuo tarpu yra: apdrauda darbininkų senatvės ir visuotinas balsavimas valstijoje, už ką partija šiuo laiku smarkiausiai kovoja.

A-tis.

LIGONE.

Tamsi rudens naktis. Vėjas švilpė ir staugė aplinkui aukštus miesto murus, rodos norėdamas viską sunaikinti, sugriauti. Visame mieste nebuvo matomos gyvos dvasios, po dienos darbų ir rupečių visi jau silsėjosi, laimingai sulaukę suraminančios poilsio nakties. Ir vėjo staugimo jau niekas negirdėjo, kuris dabar tik vienas buvo gyvas ir smarkus, jis tik vienas nereikalavo pasilsio ir veikė savo darbą, sugrupuodamas į vieną verpetą dideles viesulas, kurios šniokštė ir ošė bauginančiais naktiniais balsais, blaškė medžius ir viską, kas tik ant kelio papuolė. Retkarčiais pasipildavo iš debesų kaip iš kibiro gausus litus, ir vėjo nešamas barškino į miegančiųjų langus ir maišėsi su viesulomis.

Baugi tai buvo naktis...

Gale miesto menkoje triobelėje buvo matomas žiburėlis. Į vidų triobelės įėjus galėjai pastebėti didžiausį neturtą. Vienam kampe buvo karkalis (pečius), jau gal kelinta diena kaip nekurentas; kitam stovėjo stalelis. Ant stalelio buvo pastatyta silpnai deganti žvakė. Šale stalelio, ant glėbio užsiestų keliais skarmalais šaudų, gulėjo prastoje lovoje ligone, jau antra savaitė serganti šiltine....

Tai buvo jauna, apie trisdešimts metų amžiaus moteriškė. Išblyškęs, į lavoną panašus jos veidas rodė vargų parblokštą auką, auką tokią, kuriai niekad nebuvo matoma spinksančioji laimė. Akys įdubę, užmerktos. Nuo ligos karš-

čio sunkiai alsuojanti krutinė tik rodė tos į lavoną panašios moteriškės gyvybę....

Iš vakaro ligonė buvo lyg užsnudus. Grinčelėje buvo girdimas tik sunkus jos kvėpavimas ir lauke vėjo staugimas. Per išdaužtą mažo langelio stiklą prasimušė lytus ir ant grindų jau tikėjo bala....

Karštingės sopoliai ir naktiniai viesulai pribudino ir mūsų ligonę. Atsibudus pakėlė galvą, apsidairė, lyg kad ko jį ieškodama po tuščius grinčelės kampus... Vėjas tuom tarpu pašėlusiai staugė ir dideli lietaus lašai skambino į grinčelės langą.

— Baisi naktis! — sušnabzdėjo ligonę. Potam atsisėdo ir pradėjo rokuoti savo praeities nusitikimus.

— Dieve mano, Dieve! Visų aš apleista, visų paniekinta! Neturiu nėvieno gero žmogaus, kuris man lašelį vandens paduotų sunkioj mano ligoj! Nelaiminga! Vėjo staugimas tik girdi mano kančias ir staugdamas dejuoja draugias su manim... O tas lietus, tai yra ašaromis gamtos į nelaimingųjų likimą...

— Ir kam man gyvenimas? Kam tas vargas begalinis? Kuomi aš prasikaltau prieš žmones, kad jie mane užmiršo!?

— Aš dirbau žmonėms, dirbau kol turėjau spėkų... Bet dabar... liga mane prispaudė ir gyvenimas pastoj mirtim... Štai, jau trečia diena kaip nemačiau duonos šmotelio... Ar-gi pasaulis toks neturtingas, kad milijonams reikia badauti!? Ar-gi draugija neturi širdies, kad ji gyvenimą man atėmė? Ne! Pasaulis turtų turi ikvaliai, tik... ne dėl vargšų... Štai, čia auksas žiba. Čia laimė šypsosi turtingiems žmonėms. Ten gyvenimai pilni linksmybės, be vargų... Apie rytojų ten nėra rupeščių....

— O kur-gi mano gyvenimo linksmybės, kur laimė! Aš neužilgio turėsių mirti, — mirti jaunuose metuose, kuomet aš tiek svajojau apie laimingą ateitį, kuomet gyvenimas, nors ir vargingas, yra mielas ir malonus! Šitos juodos, suluzę sienos bus liudytojos nelaimingos mano mirties! O, varge mano!...

Balsas jos gerklėje sustojo ir upeliai ašarų iš įdubusių akių pasirito per nublankusį jos veidą. Dar kartą sudejavo ir krito vargšė į kietą savo gultą, kaip negyva....

* * *

Rytmetis išaušo, išsipagadijo; vėjas aptuko ir, rodos, nuėjo ant pašilsiu. Vyturiukų čiulbėjimas apreiškė giedrią busiančią dieną. Kaitri saulutė užtekėjo ir per išmuštą grinčelės langelį apšvietė savo spinduliais tik lavoną ligoinės... Dejavimo jos jau niekas daugiau negirdėjo....

Plunksnos mėginimai.

Poezija.

Audros dūksta, švilpia, kaukia,
Bet poezija nelaukia,

Kada dūkti jos nustos;
Saulės spindulius išskleidžia,
Dangaus garsais žaiste-žaidžia
Tarp žmonijos pavergtos.

Ten poezija gyvena,
Kur varguolis verkia, stena
Nuo turtuolių prispaudos;
Kur sukandęs dantis kenčia
Vargšas nuo gel'žinio pančio,
Laukdam's, kas jį išliuosuos.

Ašaruotą, šlapią skruostą
Tik poezija nušluosto —
Vargšui dainą uždainuoj.
Ji tą pat visad dainuoja:
„Žmonės, juk ant žemės rojus!
Koks linksnumas yr' gamtoj!„

Grios traškančios da ūžia,
Šviečia ta pati sauluzė,
Paukštužėliai padangės'
Čiulba ir laisvi skrajoja...
Niekas da jų nesupančiojo
Supančioti negalės.

II.

„O, kokia gamtos platybė
Ir grožybė ir galybė!
Negaliu išsakyt.
Nors amžį Jumis dainuočiau,
Tik gamtos dalelę duočiau,
Patįs eikit pamatyt.“

O, dėlko miestuose džiūstat,
Dulkėse ir smarvėj žūstat!
Jau gana kančioj dėjuot.
Reik gyvent, kaip tie paukštėliai,
Išsirinkti laisvą kelią,
Nuo turčių išsiluosuot.

Voras-turčius perka galę,
Perka jausmą, protą, valią —
Aukso esate vergais.
Turtas žmones taip supjudo,
Kad dar brolis—brolių žudo,
Karės' žūna tūkstančiais.“

Daug poezija dainuoja...
Vargšas klausos ir kvėpuoja
Tarp vargų, kančių liuosiau.
Viltis širdyje pakila;
Jaučia, kad jo pančiai dila —
Bus ateityj' laimingiau.

Audra, kaip padūkus kaukia,
Bet poezija nelaukia,
Kada dūkti ji nustos;
Saulės spindulius išskleidžia,
Dangaus garsais žaiste-žaidžia
Tarp žmonijos pavergtos.

Panendrės Bitininkas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popierios, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

CAMBRIDGE, MASS. Kova su kunigu liovėsi. Visiems žinomas mūsų garsus kun. Krasnickis sustojo keikti ir plusti ant socialistų ir bedievių, nes vargšas pamatė, kad neįveiks, kadangi pastariejie prieš tai protestuodami tankiai rengdavo prakalbos ir rašinėdavo į laikraščius, nurodinėdami bjaurius kunigo pasielgimus, ir tokiu būdu pradėjo mažintis parapijonų skaitlius. Čia kunigas suprato, kad galas artinas ir aukos mažinas.

Dabar jau kelinta savaitė pradėjo švelniai ir mandagiai apseiti su žmonėmis nieko nekliudamas. Seniau budavo kaip išmanydamas pliaukšdavo nešvariai, it žydas aludėje. Dabar minėtas teologas pradėjo žengti prie kitokio plicano — prie pastatymo naujos Cambridge lietuviškos bažnyčios, ir darbas, kaip matyt, pradėtas, o kuri kaip žinoma, prekiuos \$30, 000. Dailūs pinigai, bet kokiū būdu tą kapitalą surinks nežinia, nes kaip girdėt ir vyskupas prisideda, tai reiškia vyskupui aną ir pastatys, kaip paprastai Amerikos lietuviai jau nevieną vyskupams bažnyčių pastatė...

Dabar labai ap sunkina parapijonus aukomis, kurios visokiais būdais yra renkamos. Ir socialistų pinigai geri tik, sako, duokite, duokite. Ačiū Dievui ir mes kada norint turėsimė «Nekalto prasidėjimo» dievnamį; pagal vardą ir bažnyčia bus «cudauņa»... Gaila. Sudeda sunkiai uždirbtus centus, pastato tokį brangų mūrą, vien tik dėl vieno žmogelio naudos, kuris pilvą išvertęs visą tiesa ant jo turi, o paskui atėjęs parapijonas, kuris pastatė tą bažnyčią, dovanai jokio patarnavimo negauna, ir vėl vargšas turi delmoną tuštinti, kaip ir neprigulintis prie jos. Ar gi ne juokinga?

Bet apie pastatymą naujos svetainės, kuri neatbutinai reikalinga kiekvienam žmogui, tai jis nesvajoja, o toji ištikrųjų ir tautą pakeltu ir nereiktų tiek pinigų išpustyti. Turint 10 centu galima į kožną bažnyčią įeiti, bet norint kelti balius, teatrus, koncertus, prakalbus, šokius, susirinkimus, ar mokyklą įrengti ne dešimtis centų prekiuos, bet dešimtinis dolerių.

Brangūs lietuviai, vartokim savo protus gerai ir bukim žmonėmis, o ne vergais; tegul prasmenga tamsybė ir vergija, kuri mus kaukina ir žudo ir trukdo prie nusimetimo jungo ir retežių XX šimtmetije.

Šalin nakties tamsa, šalin debesiai,
Tegul mus apšviečia saulės spinduliai.

K. A. Grinorius.

PHILADELPHIA, PA. 27 d. liepos atsibuvo laidotuvės a. a. E. Jakštienės («Kovos» zecerio moteries). Velionė buvo laisvų pažvalgų ir mylinti apšvieta, todėl mirdama juo duju ypatų nereikalavo.

Laidotuvėse dalyvavo LSS. I-mos kuopos draugai ir ketetas laisvosios minties ypatų, teip kad laidotuves puošė skaitlingas dalyvaujančių burelis.

Velionę įleidus į duobę, drg. J. Grinius pasakė trumpą prakalbą, trumpai perbėgdamas jos tikslą, kurį jinsai gyvenama stengėsi atsiekti t. y. apšvieta.

Velionė, sulaukus vos 26 m. amžiaus, persiskyrė su šiuom vargingu pasauliu. Priežastis to yra dabartinis surėdymas, nes savo gyvenime ji daug vargo ir bado yra praleidusi. Iš to gavo širdies ligą.

Visi palydovai, sugryžę nuo kapinių, suaukavo velionės vyruui \$6.70, o draugas Lelionis \$5. Viso \$11.70.

Kiekvienas palydovas turėjo ant krutinės po raudoną kaspinėį su socialistišku parašu, kas labai puošė dalyvaujančių burelį.

Visiems dalyvavusiems ir aukavusiems reikia ištarti širdingą ačiū. A. a. Jakštienėi gi lai buna lengva ši žemelė.

S. V.

NAGATUCK ir UNION CITY. Čia buvo sutarta, kad butų pirmo rajono konferencija ir, žinoma, vietine 25 kuopa pradėjo darbą, kaip tai paėmė svetainę konferencijai ir pilykui platformą, priklausančią Šv. Jurgio draugystei. Bet tos draugystės du gaspadoriu J. Bekeris ir Žemantauckas, inteligentai ir tautiečiai (jie teip save vadina) nusamdė tą viską ant tos pačios dienos kitai draugystei, šakai S. L. A. R. K. na ir socialistai turi viską apleisti, nes, žinoma, nuo anų paėmė \$5 iš viršaus, o kad 25-os kuopos komitetas norėjo užmokėti visus pinigus iš anksto, tai neėmė. 17 d. liepos susirinkus visiems komitetams, kaip tai Šv. Jurgio, 25-os kuopos ir S.L.A.R.K. kas link virš minėtos dienos, tai mus, teip vadinamas inteligentas, J. Bekeris iškeikė, nors pats didesnis vargšas. kaip nekurie kiti, bet jis savęs nemato, tik kitus. Žinoma tą viską pagimdė alutis, nes su grynu protu nieko neveikia.

Žmogutis.

Biblijografija.

Birutės Garsai, parinktos dainelės vartojimui Lietuvos jaunuomenei. Išleido Birutės Draugija, Tilžėje 1910 m. 46 puslapiai, 49 dainelės. Kaina 50 pfenigių.

Expropriacija. Drama 2-se veiksmuose, 5 se paveiksluose, paraše A. J. Brazaitis. Spauda ir lešomis G. A. Pupausky & Co. 2342 So. Leavitt St., Chicago, Ill. 1910 m. 19 puslapių.

Teisybė. Trimėnesinė Lietuvių Darbininkų Brošiurėlė, už Liepos, Rugsjūtį ir Rugsėjį mėn. Metai I, No. 1. Leidžiama K. Rutkaus, 1417 N. 10th St., St. Louis, Mo. Eina knygielių pavidale.

Sveikatos ir Kūrpavimo Lavinims, Dr. O. Z. Hanish. Pagal antrą anglišką laidą į lietuvių kalbą vertė Juosapas A. Žėčius. Spauda ir lešomis «Ratelio Išrinktųjų» Seattle, Wash. 1909 m. 32 puslapiai. Vertimas netikęs.

Žemės Išpažintis. (Zmonių knygynas No. 1,) Visuprieinamoji Geologija ir Paleontologija, su daugeliu paveikslų, pagal V. V. Bitnerį, paraše J. Baltrušaitis. Antroji laida. Kaina 15c. Leidžia Broliai Baltrušaičiai, 2400 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

Laikas sutvarkyti.

Paprastų ypatišku užsivarinėjimų jurėj paskendę, tat visuomenės reikalai palieka užpakalyje, užmirštyje. Prisipravardžiauve ir prisitase iki sočiai, manau, jog užmiršus praecities ydas verta

mums grebties vėl už reališko, naudingo ir verto darbo. Tų darbų turime daugybę, bet pirma negu mes ką pradėsime, turim sutvarkyt praeities išardytąsias mūsų tvoras. Ir todėl šiuomi atkreiptu visų organizacijų ir kuopų atydą ant šių dalykų.

1. Pas Teofilij R. Duda, 921 So. 2nd st., Philadelphia, Pa.—kasierių senjo (visuomeniškojo) Revoliucijos Šelpimo Komiteto (kurio aš buvau Fin. Sekretorium) apie \$60.00 pinigų. Juos regis visuomenė ir pats kasierius visai užmiršo.

2. Pas J.O.Širvydą, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y., buvusiojo kasieriaus LSS. Rev. Rėmimo Komiteto randasi visuomenės pinigų, suaukautų visokiems reikalams į \$270.00, apie kuriuos manding LSS. negali užmiršt, o p. Širvydas taipgi neprivalo visuomenės pinigais pasinaudoti. Sąjungos komitetai pailso beprašydami. Ką darom su tomis visomis aukomis? Tai visuomenės skatikai.

F.J. Bagočius.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

226) Drg. J.J.Nieniaus pridutas reikalavimas paaiškinimo linkui iškilusių nesusipratimų tarpe jo ir buvusio «Kovos» Adm. spauzdinime brošiurėlės «Ko mus žvaigždės mokina», — bus pasiūstas C.K-tų konferencijai.

227) Pranešta P.K-to ir L.K-to nariams apie C.K-tų konferencijos vietą ir laiką, o V.K-to nariams pranešta per V.K. Sekretorių.

228) Drg. J.P.Valadkos prisiūstieji patėmijimai linkui Adm. bus priduoti C.K-tų konferencijai.

229) STK.K-jai pranešta, kad turi visuomenei pranešti kiek už tilpstančius «Kovoje» apgarsinimus imama ir kiek įplaukia pinigų už juos.

230) V.K-tui pasiūsta P.K-to Tarimo 51 kopija.

231) Drg. M.Račiutei suteiktas mandatas, kaip P.K-to Įgaliotiniui ir instrukcijos. Taipgi STK.K-jai ir Adm. pranešta apie P.K-to Įgaliotinio būsimą atsilankymą.

232) STK.K-jai pranešta, kad ji, kaip nepridavusi iki šiuo laik liudijančius faktus linkui buvusio Adm. prasikaltimų — priduoti P.K-to Įgaliotiniui.

233) Apmokėjimas bilos Andziulaičiui atidėtas iki C.K-tų konferencijai.

234) 114 kp. įnešimas linkui savitarpinio solidariško sušelpimo S-gos narių bus pridutas C.K-tų konferencijai.

235) 117 kp. rezoliucija linkui prisidėjimo prie Socialist Partų bus priduta konferencijai.

236) 151 kp. protestas prieš sušaukimą C.K-tų konferencijos, bus priduta C.K-tų konferencijai.

N.Y. City 28, VII, 10. LSS. Centro sekr. Aug. Purvis

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 51.

1) Kadangi (sutrumpinu — A. Purvis) balsavime apie sušaukimą LSS. Centralinių Komitetų konferencijos dalyvavo V.K-to mažuma.

2) Kadangi konferencija turi atlikti daug svarbių reikalų, o tų svarbių reikalų apsvartymui reikia atsakančio laiko, o kadangi dabartinis konferencijos laiko paskirimas per trumpas ir

3) Kadangi vieta dėl konferencijos New York neatsakanti, todėl nutarėme, kad dėl viršminėtų priežasčių V.K-to ref. 16 būtų atmetas ir būtų antrą sykį per V.K-tą balsuota.

Laiką skiriame 4 d. Bugsėjo (Sept.), vietą Philadelphia, Pa. East Pittsburg, Pa. P.K-to Narys B.K.Kondratavičius. Baltimore, Md. 21, VII, 10. „ P.Grinius.

Balsuoju prieš P.K. didžiumos nuomonę dėl šių priežasčių:
1) Nėra laiko perleist aptarimą per V.K-tą apie C.K. konferencijos perkėlimą pirm July 30.

2) Pripažistu V.K-to Ref. 16 legališku, nes paprastai nedaugiau narių dalyvauja jų referendumuose.

3) Jog visas P.K-tas pats balsavo už įvykimą konferencijos Liepos mėnesyje.

4) Dėlei tūlių dalykų, kuriuos P.K-tas atidėjo apsvartymui C.K-tų konferencijai, ir kurie reikalauja greito atlikimo.

New York City. 23 VII, 10. P.K.Narys M.M.Račiutė,

Reiškia — P.K-to didžiuma nutarė sulaikyti dabar rengiamą C.K. konferenciją, jei tam nutarimul pritars V.K-tas.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 28, VII, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 52.

Kadangi, kaip matoma, Centr. Komitetų konferencija įvyks New Yorke, o ne Philadelphijoje, todėl būtina reikalinga pasiūsti P.K. atstovas į «Kovos» Administraciją, idant patirti visus P.K-to Tarime 50 reikalaujamus dalykus ir raportuoti C.K. konferencijai.

Už atstovą skiriu drg. B.Kondratavičių. Aš neapsiimu, nes dėl tūlių darbo aplinkybių nebus galima iš darbo išlikti, ypač kad bus reikalinga išlikti iš darbo dėl dalyvavimo konferencijoje.

New York City 13 VII, 10. P.K-to Narys M.M.Račiutė.

Sutinku, kad P.K. atstovas būtų pasiūstas į «Kovos» Adm.

Už atstovą aš neapsiimu ir perstatu drg. M.Račiutę.

E. Pittsburg, Pa. 17 VII, 10. „ B.K.Kondratavičius.

Kaip matoma, tai C.K. konferencija liekasi sulaikyta (žr. P. Tar. 51), o antra — nė vienas iš kandidatų neapsiima, taigi parenti nėra ką.

Baltimore, Md. 21 VII, 10. P.K-to Narys P.Grinius.

Sulyg šio tarimo, tai nė vienas ne tapo išrinktas atstovu į Administraciją, ir drg. M.Račiutė, matydama, kad nė vienas neapsiima — pranešė, kad ji prima kandidatūrą. Taigi P.K-to Įgaliotiniu į «Kovos» Administraciją lieka drg. M.M.Račiutė.

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

New York City. 28, VII, 10.

Įnešimas LSS. Referendumui.

1) Kadangi*) LSS. Susivažiavimas yra būtina reikalingas, nes darbo dėl jo randasi daug,

2) Kadangi VI-tas susivažiavimas neįvyko šimet ir

3) Idant būtų iškalno galima gerai prisirengti prie ateinančio susivažiavimo, tai mes randame reikalingu idant iškalno pradėti rūpintis apie tai, nes pakolei pereis referendumas ir visi kiti tarimai, tai tik beliks keletas mėnesių dėl prisirengimo, ir todėl LSS. 11 kp. nutarus įneša visam S-gos referendumui, kad:

LSS. VI-tas Susiv. įvyktų 1911 metais, Gegužės antroje dalyje.

Newark, N.J. LSS. 11 kp. Organizatorius Ad. Žolinas.

Sekretorius Mot. Žolinas.

Iždininkas Jonas Dobinis.

Pasarga: Kuopos norinčios parenti šį įnešimą turi prisiūsti savo parėmimą Centro Sekretoriui. Prieg tam, kaip matoma iš įnešimo, tai įnešėjai nepaduoda vietą, kur Susivažiavimas turi

*) Inešimas sutrumpintas ir performuluotas.

C.Sekr. A.Purvis.

įvykti, todėl kuopos darančios amendmentus (patarimus) turi juos taipgi Centro Sekr. prisiųsti.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.
N. Y. City, 22, VII, '10.

Pasekmės LSS. «I» ir «II» Referendumų 1910 m.

Kuopos NN.	Refer. N 1.		Referend. N 2	
	Už	Prieš	Už	Prieš
1	18	8	18	7
2	11	—	2	12
3	1	5	4	2
4	2	1	9	2
5	1	14*	1	7
6	41	1	6	2
7	3	1	8	2
8	—	7	—	7
9	—	†)	3	11
10	6	—	—	5
11	11	—	—	16
12	2	3	2	3
13	14	1	1	17
14	—	6	2	6
15	7	10	9	12
16	5	3	3	1
17	3	2	4	5
18	5	6	3	3
19	6	6	6	1
20	2	10	3	11
21	14	—	14	—
22	7	2	1	9
23	18	—	18	—
24	5	17	1	16
25	—	5	—	6
26	10	12	14	2
27	1	8	7	—
28	6	2	—	8
29	3	4	—	6
30	3	5	3	5
31	—	—	—	14
32	—	††)	10	1
33	—	—	—	14
34	—	—	—	9
35	—	—	—	7
36	—	—	—	7
37	—	—	—	5
38	—	—	—	6
39	—	—	—	6
40	—	—	—	6
41	—	—	—	6
42	—	—	—	6
43	—	—	—	6
44	—	—	—	6
45	—	—	—	6
46	—	—	—	6
47	—	—	—	6
48	—	—	—	6
49	—	—	—	6
50	—	—	—	6
51	—	—	—	6
52	—	—	—	6
53	—	—	—	6
54	—	—	—	6
55	—	—	—	6
56	—	—	—	6
57	—	—	—	6
58	—	—	—	6
59	—	—	—	6
60	—	—	—	6
61	—	—	—	6
62	—	—	—	6
63	—	—	—	6
64	—	—	—	6
65	—	—	—	6
66	—	—	—	6
67	—	—	—	6
68	—	—	—	6
69	—	—	—	6
70	—	—	—	6
71	—	—	—	6
72	—	—	—	6
73	—	—	—	6
74	—	—	—	6
75	—	—	—	6
76	—	—	—	6
77	—	—	—	6
78	—	—	—	6
79	—	—	—	6
80	—	—	—	6
81	—	—	—	6
82	—	—	—	6
83	—	—	—	6
84	—	—	—	6
85	—	—	—	6
86	—	—	—	6
87	—	—	—	6
88	—	—	—	6
89	—	—	—	6
90	—	—	—	6
91	—	—	—	6
92	—	—	—	6
93	—	—	—	6
94	—	—	—	6
95	—	—	—	6
96	—	—	—	6
97	—	—	—	6
98	—	—	—	6
99	—	—	—	6
100	—	—	—	6
101	—	—	—	6
102	—	—	—	6
103	—	—	—	6
104	—	—	—	6
105	—	—	—	6
106	—	—	—	6
107	—	—	—	6
108	—	—	—	6
109	—	—	—	6
110	—	—	—	6
111	—	—	—	6
112	—	—	—	6
113	—	—	—	6
114	—	—	—	6
115	—	—	—	6
116	—	—	—	6
117	—	—	—	6
118	—	—	—	6
119	—	—	—	6
120	—	—	—	6
121	—	—	—	6
122	—	—	—	6
123	—	—	—	6
124	—	—	—	6
125	—	—	—	6
126	—	—	—	6
127	—	—	—	6
128	—	—	—	6
129	—	—	—	6
130	—	—	—	6
131	—	—	—	6
132	—	—	—	6
133	—	—	—	6
134	—	—	—	6
135	—	—	—	6
136	—	—	—	6
137	—	—	—	6
138	—	—	—	6
139	—	—	—	6
140	—	—	—	6
141	—	—	—	6
142	—	—	—	6
143	—	—	—	6
144	—	—	—	6
145	—	—	—	6
146	—	—	—	6
147	—	—	—	6
148	—	—	—	6
149	—	—	—	6
150	—	—	—	6
Pav.	4	1	1	5
Viso	299	183	202	361

Pastebėjimai:
*) 9 ta kuopa balsavo šiaip: 1 balsas už, 1 b. prieš ir 13 b. už tai, «kad tik socialistiški raštai «Kovo» tilptų». Taigi tie 13 balsų kaip nesutinkanti pilnai su Referendum «I», priskaityta prie prieš.
†) 19 ta kuopa susilaikė nuo balsavimo Referendum «I».
††) 84 ta kp. matomai balsavo prieš Ref. «I», nes ant blanko buvo pasakyta: «nutarta palikt po senovei», bet kadangi nebuvo priduos balsų skaitlius, kiek dalyvavo tame nutarime, tai jų liekasi nieks nepažymėta.
f) 95-ta k. balsavo taip, kaip ir 9-ta, todėl ir jų balsai priskaityta prie prieš.
LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Sulyg tilpusiomis Referendumų pasekmėmis tai:
Referendumas «I» priimtas su 299 balsais prieš 183 b.
Referendumas «II» atmetas su 361 balsu prieš 202 balsus.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Atydai buvusių LSS. viršininkų.

Kadangi pagal P.K-to Tarimą N5 (žr. «Kovos» N6) visi S-gos dokumentai turi būt surinkti ir priduoti S-gos Archivan, kuris tuomtarpu yra tvarkomas, tad šiuomi atsišaukiu į visus buvusius LSS. viršininkus, kad visus, kokie tik randasi pas Jus Sajungos dokumentai, priduosmet bėgyje trisdešimts dienų LSS. C. S-riui.

Jei bėgyje trisdešimts dienų nuo apskelbimo organe šio atsišaukimo, kuris nors draugas turintis kokius nors S-gos dokumentus nepriduos arba nepraneš priežasties jų nepridavimo, tai tokis pasielgimas bus suprantamas, kaipo bandymas užslėpti tų dokumentų turėjimą ir stengimasis juos prisisavinti.

N. Y. City, 21, VII. 10. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.
218 W. 124th st.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Gegužės Mėnuo, 1910 m.

INPLAUKOS

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo
1	12.60	52	3.60	116	12.80
3	2.40	55	2.20	119	1.80
9	2.60	58	3.00	124	1.60
15	4.60	60	11.00	126	1.60
19	6.60	62	1.20	132	2.20
21	4.40	65	2.00	133	3.60
22	6.60	69	5.00	134	2.15
25	1.50	71	2.20	136	3.80
29	1.40	74	3.60	138	10.20
33	2.00	79	3.20	139	1.60
34	3.80	83	2.60	140	1.00
35	1.80	84	2.00	142	1.20
36	2.00	87	4.80	143	1.00
37	4.40	89	5.40	145	2.40
41	2.40	90	3.00	146	1.50
42	2.50	91	2.80	147	5.20
45	2.40	110	3.40	148	1.20
46	10.50	113	1.60		
51	7.60	115	2.00		
					201.85

Pavienių sąnarių mokesčiai:

P. Draugelis, F. Danevičius – po 3.00; M. J. Rainis 2.50; J. A. Tilindis, A. Kairys po 2.00; M. Kazlauckas, P. Petronis, V. Alyta, N. Jonuška, J. Naudžius, F. K. Vabalas — po 1.00; K. Malinauckas 20c. Viso 18.70

Prenumerata «Kovos».

J. Gaitis, J. Klimavičius, V. Minevičius, J. Canser, K. Norvilta, Julė Skobicka, L. Župsnis, Kelly Dervin — po 2.00; M. Juraitis 1.94; J. Urbonas 1.50; St. Menelga, D. Bočkus, J. Križanauckas, per J. Žvingilą, Alex. Zalba, St. Petraška, per A. Unguraitį, per N-ką — po 1.00; F. Norvelius 50c. Viso 27.94

Prenumerata «Moteris ir Socializmas».

Per M. Račiutę 10.00; 29 ta kp. 2.00; P. Draugelis, A. Jakštas, Pr. Kurkietis, Jon. Kolpack, C. S. Kasparavičius, V. Kasparavičius, J. N., 51 ma kp. — po 1.00. Viso 20.00

Prenumerata «Revol. Dainų».

Per M. M. Račiutę 6.00

Įgairių Įplaukų.

V. Jakštys: už randą 4.00, už gazą 1.40. Komuna: už randą 12.50, už gazą 2.80. Viso 20.70

Klaidų atitaisymas.

Suskaitant lapkričio apyskaitą visokių išdavimų rubrikoje paduota \$23.37 vietoje \$23.87, o kovo mėnesio toj pat rubrikoj \$49.99 vietoje \$50.39, taip kad praėjusį mėnesį izde liko ne \$729.88, bet \$728.98.

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo izde.....	\$728.98
Mėnesinių duoklių.....	\$201.85
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	18.70

Prenumeratų «Kovas»	27.94
Už apgarsinimus.....	58.95
Už literatūrą.....	86.32
Už pašalinčius darbus.....	137.42
Ivairių įplaukų.....	20.70
Pavieniai «Kovas» numerai	35
Literatūros Fondas.....	25
Pren. «Rev. Dainoms»	6.00
Čarteriai (kp.: 144 ir 146).....	2.00
Prenum. «Mot. ir Soc.».....	20.00
Išviso	1309.46

IŠLAIDOS.

«Kovas» išlaidos.

Statymas 88,00; popiera 44,00; spauda 55,04; pačtas ir nuvežiojimai 17,45 Viso 204.49

Namų išlaidos.

Randa 35,00; Gazas 2,30; Electra 2,62 Viso 39,92

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 114.08, spauda 5.60, popiera 84.91, lankstymas ir aptaisinėjimas 26.68, atramentas 4.35, audimas 2.89, klišė 1.00. Viso 239.51

Literatūros pirka.

Nuo V.K.Račkaucko 6.04, soc. ženklelių 1.84. Viso 7.88

Visoki išdavimai.

Angliški laikraščiai 92c, raudonas rašalas 75c, benzinas 18c, žodynas 1.00, miltai 21c, vinis 10c, atviri laiškai 2.00, nuošimėiai už pašal. darbus 2.40, nuošimėiai už apskelbimus 1.25, pren. laikraščių 2.00, telefonas [3 mėn.] 12.60, važinėjimai 90c. Viso 24.31

SĄTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovas išlaidų.....	204.49
Algų Redaktoriui ir Administratoriui.....	100.00
Namų išlaidos (Randa, gazas).....	39.92
Pašalinių darbų išlaidos.....	239.51
Literatūros pirka ir ženklelių.....	7.88
Visokių išdavimų.....	24.31
Skolos atiduota J.Grudžinskui.....	15.00
A.Purviui už peržiūrėjamą knygų.....	9.00
Spaustuvės įrankių.....	40.25
C.Sekr. išlaidų.....	6.52
Krasos ženkleliai ir expresai.....	19.48
Viso kartu	706.36

Įplaukė	\$1309.46
Išėjo	706.36
Lieka	693.10

J. Grinius, Administratorius.

Turtų Kon. Kom. { *J. Skuodžius*
M. Zdanauckas

Pajieškojimas.

Pajieškau savo giminių po pavarde NARKYS. Jaigu randasi kas su toke pavarde, meldžiu atsišaukt sekančiu antrašu:

S. Narkys, 628 Standard St.,
Racine, Wis.

Pranešimas III rajono draugams.

L. S. S. III rajono konferencija atsibus Ruggjučio 14 d. š. m. Courney, Pa. Draugai arba kuopos privalo pasirūpinti prisiuntimu savo įnešimų ir atstovų į konferenciją. Delegatai turi turėti kuopų išduotus mandatus.

Yra daug svarbių reikalų, kuriuos reikia apsvarstyti. Draugai neužmirškite savo priedermes. Konferencijoje dalyvaus drg. A. Baranauckas L. S. D. P. igaliotinis.

Konferencija bus drg. D. Sekavičiaus svetainėje.

B. K. Kondratavičius, III raj. sekr.

Atviri Laiszkėliai.

1 Pavasaris Socjalizmo	15 Trys viešpačiai ant bombos
2 Paryžiaus komuna	16 Darbininkai ir ponas.
3 Caro kėlonė į Sibyrį	17 Kapitalizmas ir jo auka.
4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai	18 Dabartinės draugijos progresas.
5 Sunku kelti su Teisybe	19 Nukryžliavotas gauna tulį
6 Kapitalizmo reakcijos vilnys	20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
7 Darbininkų pažanga	21 Be darbo ir duonos
8 Rusijos karė su Japonija	22 Labdarysė kapitalistų
9 Marselietė	23 Šalin iš Prancūzijos
Internacionalas	24 Dėdė Samas
Ant barikadų	25 Moteris ir Socjalizmas.
2 Raudonas Vėluokas	26 Da vienas smūgis
13 Dievaltis Kapitalistų	27 Teismas beteisų.
14 Tikėjimo palaikytojai.	28 Lietuvos Senovės karžygiai.

Laiszkams Popieriai.

1 Žmonijos Geradėjai	8 Raudona Vėluokas
2 Kėlonė į dangų	9 Internacionalas
3 Susipraskim!	10 Kapitalistų Dievaitis
Ant barikadų	11 Tikėjimo palaikytojai
5 Marselietė	12 Dabartinės draugijos progresas
6 Saulė tekant	13 Kapitalas ir jo augintinis ponas
7 Pirmoji Gegužė	14 Siandininė sistema ir jos auka.

“KOVOS” SPAUSTUVĖJE spausdinam visokius atvirus laiškus ir laiškam popierius; pritaikom paveikslus pagal apsteliuotojų norą; tautiškus ir kitokius.

50,000
KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, isigydi nuo uznudijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip gallet galutinaj isigydi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiū piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katras siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjma, aš noriečiau jog Tamista prislustumel man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....
Adresas:..... Steltas.....

31
Imokėjo
12.80
1.80
1-60
1.60
2.20
3.60
2.15
3.80
10.20
1.60
1.00
1.20
1.00
2.40
1.50
5.20
1.20
201.85
o; J.
s, V.
); K.
iso 18.70
Nor-
o; M.
I. Kri-
er A.
iso 27.94
Jak-
V. Ka-
iso 20.00
6.00
a: už
iso 20.70
brikoje pa-
ikoj \$49.99
729.88, bet
\$728.98
\$201.85
18.70

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.

Prėšmimo { Iki 10 1/2 ryto. Nuo 2 iki 3 P. M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KATALIOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygelę dainų Vainikėlis' kurios prekė 15 cent. tam Prisiųsime Katalioga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektriškių krutanciu paveikslų mašinas. Magiszkas Sztukas, lempas, visokių gatunkų knygas, drukuojemų mašinėliu Armoniku koncertiniu Britvu, Laikrodėlių, Auksinių rašomų plunksnu, Spilky, Ziedų, Lenciugėlių, Strielby ir tt. **George A. Pupausky & Co. Dep. 1 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.**

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

F. Ad. Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK

Tėmykit ant Ankero ženkle apsaugojimo.

17 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuko užsakamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantotas 20 metų. Lukštalai pušai uždaromi gražiai engraviuoti. Absoliutiškai tikslus, singal laiko laikas, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio ir per nuolat keliančius. Pasijūsime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąją per C. O. D., leidžiame išgžeminti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netikantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panasų laikrodėlį užmokėti \$85.00, jei ji tau stulytų pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato pasaukuotą rėžėlių su brelioku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.**

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? Stenka plaukai? Galva plika? ant veido yra papučkal? norite gaut rodą, kaip išgydyti ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Plebebenų tai yra ženklas, kad galva pasiilks plika už kelių mėnesių jeigu nesigydysi. Jeigu norite galite atsisukti per laisną, o bus išleista Dykal visi aprašymai nuo ko plaukai slenka ir plebebenų atsiradimas, gyduoles nesunčiame panevali ir C. O. D. nebijokite parasyti laisną, nes už rodą nekastuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautyčių. Rašyk pas:

Dr. Brundza Co. Bldway & S. 8th st. Brooklyn, N. Y.

Pirmutinis ir Seniausias Lietuvių **"DILGĖLĖS"** Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdarikiškais, originališkais paveikslais, einas penktus metus (nuo 1906 m.) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" teip bujojo, kad dvigubai pasistorino ir pasilgino, o dabar - DVISAVAITINES, t. y. leidžiamos kas dvi nedėli. Teip padidėjusiose ir tankiose "DILGĖLĖSE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pajuokų ir paveikslų, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGĖLĖS" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų paiktojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepilkta. Prenumerata: metams 1 doleris į visas šalis, pusel metų 60c. Užsirašyk tuojaus. Rašyk stuo "D." leidėjų adresu: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue PITTSBURG, :: PA

Labai smagu skaityt **"BALTRAMIEJAUS NAKTIS"**.

Šioje knygoje atrasi daugiau juokų ne kaip dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patlekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, persergėjimų, ne kaip visuose senmergių, gyvenaščių ir davatkų leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, ne kaip per ruggjūtę ant šallinių vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne meneslo, ne dienos, bet tuojau pasiuskie 75c., o apturesi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėme ir 4 tą No. «Visuomenės». Prekė 25c. Kartu NN. 1 - 2 - 3 ir 4-tas, tik už 80c. Kurie norite tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais užmokestį «Kovos» Administracijai, o touj bus jums prisiųsta. Adresuokite sekančiai:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Draugai skaitykit ir platinkit „Kova“

KAS PRISIUS IOC. PACZTO MARKEMIS

gaus didžiausią lietuviškoje kalboje katalioga drapanų, muzikališkų instrumentų, bizuterijos, laikrodėlių ir daugybes kitokių labai naudingų ir klekvienam reikalingų daiktų. Adresuokit:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
3248 S. Halsted str. Chicago, Ill.

Mokykis angliszkai!

Aš mokinu skaitymo, siliubiavimo, aritmetikos, geografijos ir istorijos, geriausia metoda ir su geriausiu pasiskilmu. Drukuotos Lektijos išsiuntiniamos po visus pasaules kraštus. Rašyk postkarte.

Korespondencijinis Angliskas mokytojas **Chas. A. Jaffe**
341 So. 5 th Street, Philadelphia, Pa.

Už apgarsinimus «Kovos» Administracija neatsako.

Tik už 25c.

Auksinis Laikrodėlis

Nereikia slųst pinigų, 500 bus parduota ant bargo. Mēs norime supažindinti su geriausiais laikrodėliais. Už tai jūs dabar galite gaut vieną ant bargo. Rašykite šandie sekančiu adresu:

French Watch Co. 27 Thames st. New York, N.Y.

Reikaluose Literaturos Fondo.

Jau suviršum du metai kaip mūsų sąjunga metų bėgije vištengė išleist po pora mažų brošurėlių, kurios irgi padaromos gausu vargu iš priežasties nędatekliaus pinigų. Argi nebutų galima sąjungai daugiaus naudingų knygūčių išleisti? Jug dienos klausimas, pats per save gamina medęga ir noroms nenoroms spire mums liaudi jau prie didesnių ir gyvesnių reikalavimų. Idant liaudis užganėdit dvasiškus troškimus, mūsų neatidėtina pareiga daugiausai išleist populiariškų raštų.

Štai dabar per «Kovą» eina du gana gyvi gyvenimo klausimai kuriuos būtinais reikėtų atspausit atskiras knygytes. Pavyzdžiui «Socijaldemokratų mokslo pamatai» ir «Pinigo istorija». Argi pasigėdinsime tuo, kad tik «Kovoj» tilps? Draugai! Prisdėkite mums su našlės skatikėliu, o bus nuveiktas didelis darbas. Mēs lietušios tūros fondą visai užmiršom. Todėl atspauzdinimui minėtų veikalų aukauju 1.00. Manau, jog ir kiti draugai neatsisakys tą padaryti kuomi prigelbėsime S-os išdui ir užganėdinsim liaudies dvasiškus troškimus,

«Kovos» Adm. per J. Griņius.

Publia LITHUA DEU (Incor) 1815 E

Nr. 3:

J. B. S. P. Kova Birman J. B. S. L. F. J. B. S.

Arzuota **J. B. S. Panendr**

LAIŠK. KORES SASUN

Kiekviena bina, prisiu VA', "LIEI gaus dovana kaina 76c. Ji taip labai re užrašyt is i nos užrašy) tmtaūciai tu

JOHN

Yr mas «An pagal ge juos naud Preki

NAUJAS
Ką valdėta... P karto, nuleidži darbininkų ki Norintieji

KI
Gražas prie 1 dvi rankos ai Socjalis daugiaus imi nos ženklelia